

Resahat

Aynel Pinar

Pınarın Başı, Gözü, Özü

**Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz, nasıl
ölürseniz öyle dirilirsiniz**

Peygamber Efendimiz (sav)

Kur'an
güzel ahlakın kapısıdır.

Bedir Efendinin Manevi Mirası
Muhammed Arap KARAHAN

İÇİNDEKİLER

04 **BEDİR EFENDİ'NİN MANEVİ MİRASI**
MUHAMMED ARAP KARAHAN

---

08 **KALB-İ KUR'AN**
HATİCE GÜREL

---

14 **FARABİ**
AYŞE YILMAZCAN

---

18 **KISSADAN HİSSE "İKİ KÜS KARDEŞİN HİKAYESİ"**
EROL ŞENÖZ

---

20 **GÜNAHLARI TERKETMEK HUZURA ERMEK**
DAVUT ÖZDAL

---

26 **KUR'AN-I KERİM'DE ANNE VE BABAYA İTAAT**
AYŞENUR KARAHAN

---

28 **AZERBAYCAN MİLLETVEKİLİ
GANİRE PASHAVEYA İLE SÖYLEŞİ**
ŞEYDA KÖŞKER

---

32 **MUHAMMED BİN BURHANEDDİN**
CENNET ÖZDEMİR

---

38 **EĞRİYİ KENDİNDE ARAYAN
DOĞRUYU GÖNLÜNDE BULUR**
EROL ŞENÖZ

---

46 **ADEMOĞLUNUN VARLIK VE BENLİKLE İMTİHANI**
MUHAMMED ARAP KARAHAN

---

48 **ÖLÜMSÜZ AŞK; NAMAZ**
RABİA KARAGÖZ

---

8. SAYI 2018

Sahibi
BEDİR KARAHAN İLİM YAYMA VE
YARDIMLAŞMA DERNEĞİ ADINA
Başkan & Editör
Yılmaz Karahan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Yusuf Bedir Yılmaz

Yazı Denetim Kurulu

Cennet Özdemir
Ayhan Öztürk
Şeyda Köşker
Yılmaz Karahan

Yayın Kurulu

Muhammed Arap Karahan
Rabia Karagöz
Hatice Gürel
Ayşe Yılmazcan
Cennet Özdemir
Davut Özdal
Şeyda Köşker
Ayşenur Karahan
Erol Şenöz
Özlem Yıldırım

Yazışma Adresi

Sahabiye Mah. Çiğdem Sk. Çiğdem Apt.
No: 9/3
Kocasinan/Kayseri

İrtibat

reseatdergi@gmail.com

Grafik ve Tasarım

Ali Çolak
Volkan Karakaş

Baskı

ORMAT MATBAA

Bu dergi **Basın Konseyi'nin** yayınladığı basın meslek ilke-lerine uymayı taahhüt eder. Yazı ve ilanların tüm sorumluluğu yazarlarına ve ilan sahibine aittir. Gönderilen yazı, şiir ve resim yayınlanmasada iade edilmez. Dergi, bu yazı ve resimlerini daha sonra yayınlama hakkını saklı tutar. Cevap hakkı durabilecek yayın için cevap hakkı saklıdır. Dergide yer alan tüm yazılar kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Bedir Efendi'nin MANEVİ MİRASI

MUHAMMED
ARAP KARAHAN

Allah'ın rahmeti, bereketi ve selamı hepinizin üzerine olsun. Bir sevgi ve muhabbet ki bizleri bir araya getiriyor. Rahmana, kalplerimize verdiği bu aşk için ne kadar şükretsek az. Din-i İslam'a gönül verenlerin, yola düşüp talebe olanların bu ihlası, imanı ve ruhunu Allah gönüllerinize vermiş bunu kaybetmemeniz gerekiyor.

Yarın mahşerde de Allahu Teâlâ bizleri bir arada olmayı nasip etsin. Bir ayeti kerime hatırlıyorum. Allahu Teâlâ, **“O gün herkesi sevgi ile neye tabii olduysa, kime tabii olduysa onunla haşrederim.”** buyuruyor. Sevgili Peygamber Efendimiz ise **“Neyle yaşarsanız onunla ölür, onunla haşrolursunuz.”** buyuruyor. Biz dünyada Salihlerle, zikir ehli insanlar ile Allah rızası için bir araya gelenlerle olursak, bir Mürşide, bir kılavuza gönül verirse tabii olursak dünyada, son nefesimize kadar beraber olursak yarın mahşerde Allah bizlere bir arada olmayı nasip edecek inşallah. Allah bizleri Salihler ile birlikte olmayı nasip etsin. Peygamber Efendimiz (sav) kişi sevdiği ile beraberdır diyor. Bizde bir Mürşit ile yaşarsak imanımıza, ihlasımıza dikkat edersek, cemaate ve sohbe gitmeye önem verirsek Rahmanda bunun mükâfatını bizlere verecektir.

Dünyada yaşarken çok çok hayırlı olmalıyız, derslerimizi güzel çekmeliyiz, toplantılarımıza sohbetlerimize aşkla gitmeliyiz, niyetlerimiz daima hak olmalıdır. Teslimiyet ve muhabbeti kalplerimizden eksik etmemeliyiz. Kibir ve hasetten uzak durup Hakk'a yöneleceğiz. Zikre ve güzel ahlaka doğru yol alacağız.

Bunların Allah'ı zikrederek yapmalıyız. Mürşid'in sohbetlerinden feyz alarak ve Allahu Teâlâ'nın farzlarını yerine getirerek yapmalıyız. Efendi Hazretleri diyor ki; **"Benim ihvanım Sahib-i Tertip'tir yani tertip sahibidir hiçbir vakti geçirmez, namaza önem verirler."**

Bir gün Hz. Ömer efendimiz Allah'ın Reslüne (sav) dedi ki; "Ya Resulullah, seni çok seviyorum." Efendimiz de olma- dı Ya Ömer." dedi. Hz. Ömer düşündü ve "Ya Resulullah seni anamdan, babamdan, canımdan ve malımdan çok seviyorum." dedi. Efendimiz, "İşte, şimdi oldu." dedi. İmandaki ölçütümüz her şeyimiz olmalı; canımız, malımız... Kısacası her şeyimizle hizmette olmalıyız. Biz namazımızda ehemmiyet göstermezsek, bu yola değer

verip gayret göstermezsek ve devamız için canla başla çalışmazsak dışarıdaki insanlardan ne bekleyebiliriz? Yani Hakk'ın, Allahu Teâlâ'nın yoluna gönül vereceğiz. İşte talebelikteki ölçüde budur. Ayeti kerime ne buyuruyor bizlere: **" Dünyadaki ne mallar ne kazançlar her şey burada kalacak bizleri ahirette kurtarmayacak. "**

Kıymetli kardeşlerim, müritler takva üzerine yaşarlar, Allah'ın emir ve yasaklarına dikkat ederler. Onlar tembihatları almışlardır ve bu tembihatlar anlaşılıp kalbe ilaç olmuştur. Mürşidin Söylediği sohbet anlaşılmıştır. Bir talebe nasıl belli olur dersiniz; onların izleri, alınlarındaki secde izleri olmalıdır. İlahi muhabbetle meşgul olmalı ve sabretmeyi bilmelidirler. Her şeye hoş

gözle bakmalıdırlar. Dilleri ve kalpleri zikirle meşgul olmalı; dedikodu, gıybetle olmamalı. Gönülleri hasetlik ve kibir ile dolmaz; ilahi muhabbetle meşgul olurlar. Ben böyle talebeler istiyorum. Ben sizlerle övünemezsem, bu yolda gevşeklik gösterirseniz, derslerinize, ibadetlerinize, hizmetlere koşuşturamazsanız, gaflette olursanız beni gökten de uçursanız bir manası yok. Sizler güzel çalışırsanız, sizi görenlere bu güzelliğinizi söylemeseniz dahi kapıyı bulurlar.

Sizlere kıymetli olan bir dilden bahsedeceğim. Bir insanın iki dili vardır. Birisi lisan dilidir, bu dil güzel söz söyler, ayet söyler, hadis söyler, edebi sözler söyler.

Dinleyenlerin kalbine önemsiyorlarsa nakşeder bu lisanıdır, bu dili anlamak isteyen dinler. Bir dil daha vardır ki öyle kıymetli bir dildir; ismi hal dilidir yani hikmet dilidir. Sizde bir hal zuhur eder de hayret edersiniz, çok kelimeler etmenize bile gerek kalmaz. Sizler bir ağaç olursunuz, Rahman meyve bahşeder. Niyeti Allah yolunda olanların uğrak yeri olursunuz. Nedir o hal dili; sizin yaşantınız, talebeliğiniz ve dervişliğinizdir. Dini İslam'ın uygulaması ise iki türdür; birisi ibadetler, yani farzlarımız bunlar kesin olacaktır. Diğeri ise unuttuğunuz yaşantınızdır. Bizim yaşantımız da dini İslam'a göre olmalıdır. Harama, helale, insan ilişkilerimize ve ticaret hayatımıza da dikkat edeceğiz yani her şey ibadet değildir, diğer yarısı da yaşantıdaki davranışlarınızdır. Yani lisan dili olup hal dili eksik olmamalıdır.

Edebimize, sadece dervişler içerisinde değil çarşıda, pazarda, her yerde dikkat etmeliyiz.

Değerli ihvan kardeşlerim, bahsettiğim bu husustan bir olayı paylaşacağım sizinle. O zaman daha iyi anlayacaksınız talebe olmanın değerini, hallerinize dikkat edip takva üzerine yaşamının değerini. Anlatacağım olaydaki kardeşlerime her daim dua ediyorum, elbette sizlerde. Adana'da kuran kursumuz yapılıyor, oranın arsasının bir parselini adamın biri hediye etti, diğer iki parselini aldık. Hediye eden adam dedi ki; "Ben tanımak istiyorum hocam, burayı kime verdiler?" Bende kendisine; "Sen, kime verdiğini bilmiyor musun?" dedim. Adam beni tanımıyor, yaşlı da bir adam kendisi. Bana, verdiği kişileri bilmediğini tekrar söyledi ve ekledi; "Belediye Başkanı kefil oldu, bende verdim." dedi. Bende dedim ki; "Pınarbaşı'nda

Bedir Efendi Cemaati var, sen ona verdin." Adam; "Kırkgeçit köyüne mi verdim yani?" dedi. Evet, anlamında başımla işaret ettim. Cevabı ise çok manidardı; "Elhamdülillah, o zaman çok iyi yere verdim." dedi. Bende kendisine iyi olduğunu nerden bildiğini ve nerden tanıdığını sordum.

Adam beni bilmiyor, tanımıyor. "Oraya giden kardeşleri tanıyorum, bizim oradan giden insanlar var, onlar çok güzel çok iyi insanlar." dedi. Evet, adam beni tanımıyordu ama oradaki talebeler çok güzel temsil etmişti. Hala bu olay hatırımdadır. Dedim ki Elhamdülillah, Allah bu güzelliği arttırsın. İnşallah ben sizlerle övüneceğim. Beni duygulandıran bir hususta; Kuran Kursundaki talebelerimizdir. Gittiğim şehirlerde bazen görüyorum, gurur duyuyorum. Talebe

yetiştirmek de çok hayırlıdır. Onların o güzel ahlaklarını görmek, edebini görmek inanın ki çok değerli. İnşallah daha çok talebeye vesile olup yetişmesine nasip oluruz.

İnsan, nefsini öldürerek yaşamaya çalışmalıdır. Zikrini eksik bırakmayıp kalbini aşkla doldurmalıdır. Tarikat ehlinin muhabbeti her zaman artar. Tarikat bir lütuftur, bir şehirde doktor varsa şifa bulunur. Bir Mürşide tabii olmakta buna benzer. Bedir Efendi'nin bıraktığı manevi mirası bu şekilde gerçekleştirmiş oluyoruz. Allah Resulünü anlatacak, Kuranı anlatacak her asırda kıyamete kadar kılavuzlar olacaktır.

Kardeşlerim istikametlerinizi doğru gidiceksiniz. **“Emrolduğun gibi dosdoğru ol.”** İşte bunun muhatabı biz kullanırız. İnandım, iman ettim diyorsanız doğru yolun kuralına uyacaksınız. Boş bir kalp ile geleceksin ki oradan sana aşk gelecek. Ama kalbin muhabbetsiz olursa bir şey alamazsın. Kapıda muhabbet varken diken, size gül görünür; bulgur pilavı, yoğurt size kebab görünür. Evlat, hizmette öne çıkar. Her sohbetten kendine bir şey alır, eksiklerini hisseder ve kapatmaya çalışır.

Henüz on dokuz yaşındaydım, sakalım fazla gözüküyordu. Dergâhta namaz kıldıracaktım cemaate. İki tane adam karşılıklı duruyordu. Birisi dedi ki oradakilere sessizce; “Bu nasıl efendi olmuş sakalları yok. Kerameti nedir?” dedi. Ben bir şey söylemedim ama onun karşısındaki bir adam şöyle cevap verdi; “Kardeşim, bundan büyük keramet mi olur; bu yaşta

bu kadar cemaatin önünde namaz kıldırıyor. Sen, bu yaşta top peşinde koşturuyordun.” dedi. Bu yolda, keramet aranmaz; keramet ölçü değildir, olursa o Allah'ın lütfudur. İlime ve takvaya bakılmalıdır. Mürşidin dizinin dibinde; Allah'tan, Peygamber'den haber alamazsam keramet neye yarar diye bakılmalıdır.

Nakşibendi Hazretleri'ne atfedilen bir kıssa var; talebelerini çağıyor ve diyor ki, “Falanca yerde altı torba kumaş var, alın gelin.” Yolda giderken talebenin biri karşı çıkıyor; “Böyle olmaz, alacağımız malın sahibinin haberi yoktur belki, bu şeriata aykırıdır.” diyor. Yolda bir münakaşaya giriyorlar yarım saat ve arkadaşı ne kadar da ikna etmeye çalışsa dinlemeyip gidiyor. Daha sonra yola devam eden talebeler gittikleri yerde altı çuval değil üç çuval buluyorlar. Alıp getiriyorlar zatın yanına, oda mübarek; “Oğlum, altı çuval olacaktı.” diyor. Talebe cevap veriyor: “Efendim, yolda arkadaş bunu yanlış gördü, emre uymadı, bizde bunları aldık geldik.” diyor. Ertesi gün talebelere diyor ki; “Bunu alın o ev sahibine götürün ve deyin ki bir talebemizin itaatsizliğinden dolayı mallarınıza sahip çıkamadık hakkınızı helal edin.” Meğerse eve hırsız girmiş, yolda münakaşaya girilmese evin altı çuval kumaşında kurtarılabilmiş.

Velhasılıkelam, aradan biraz zaman geçmiş, Şeyh Efendi o müridi soruyor, diyor ki; “Ne yapar ne eder sorun.” Arkadaşları, gidip üstadın selamını söylüyorlar ama adamın cevabı olumlu değildir. “Siz, hala o dergâhta mısınız?

Ben oradan ayrıldım ayrılalı her gün cennette, arşta geziyorum manen. Sizde orayı bırakın.” diyor. Bu haber iletiliyor Üstad Hazretlerine. Üstad Hazretleri diyor ki; “Ona söyleyin manevi âlemde bir La Havle çeksın. Şayet Rahmani ise daha çok arşta gezer, şeytanı ise kaybolur gider.” Adama bu cevap söylenir, oda bunun basit olduğunu çekeceğini söyler. Ve yine arşta gezerken aklına geliyor ve La Havle çekiyor, bir de ne görsün kupkuru bir çöle oturuyor.

Yanlışını anlayıp nefsiyle yüzleşiyor ve hemen Şeyh'inin yolunu tutuyor. Şeyh'ine soruyor: “Efendim ben sizden ayrılınca cennette gezip âlemlerde oyalandım, bunun sebebi ne?” diyor. Şeyh cevaplıyor: “Sen şeriattan, bizim sohbetimizden, zikir meclisimizden uzak olunca şeytan sana kılavuzluk etti, sen bir daha bu ilime, irfana dönmeyesın diye seni oyaladı.” diyor. Aman kardeşlerim amelleriniz çok önemli, güzel hal görürseniz Allah'ın lütfu diyeceksiniz, diğer kısmı karıştırmayacak, isim yapmaya çalışmayacaksınız. Şeytan suçu kendinde bulmadı cehennemlik oldu.

Bu işin şifresi budur; hatayı önce kendimizde bulmalıyız. Kalplerinizde ve gönlünüzde olan hak dualarınıza, şifa dualarınıza, imtihanlarınızın hafif olmasına, ülkemizin selameti için olan dualara, kısaca Rahman'ın razı kıldığı tüm dualarınıza âmin. Allah'a emanet olun kardeşlerim sünnet, muhabbet ve ilim yolunda beraber yürümek dileği ile...

Kalb-i Kur'an

Yasin Suresi Meal ve Tefsiri **4. Bölüm**

Hatice GÜREL

Ayetlerin Öncekilerle Münasebeti

Yüce Allah önce ki ayetlerde bahtiyar ve iyilerin durumlarını ve onlar için cennette hazırlanmış olan devamlı nimetleri anlattıktan sonra, burada da kötü ve bedbahtların durumunu ve onlar için hazırlanmış olan rüsvaylık ve azabı anlatmaktadır. Bunu Kur'an'ın "korkutma" ve "ümitlendirme" üslubuyla anlatmakta. Bu mübarek sureyi ölümden sonra dirilme, hesap ve cezaya ait delilleri anlatarak sona erdirmektedir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bismillahirrahmanirrahim.

Rahman ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla.

59. Ey günahkârlar! Bugün siz bir tarafa ayrılın.
60. Ey Ademoğulları! Şeytana kulluk etmeyin, o sizin için apaçık düşmandır.
61. Bana kulluk edin, doğru yol budur diye size and vermedim mi?
62. Böyle iken yüceliğime rağmen o şeytan içinizden birçok toplulukları/nesilleri yoldan çıkardı. Ya o zaman düşünmüyor muydunuz?
63. İşte bu size vaad edilen cehennemdir.
64. Bugün yaslanın ona bakalım (dünyada) inkâr ettikleriniz için.
65. Bugün biz onların ağızlarını mühürleriz de neler kazandıklarını bize elleri söyler ve ayakları da şahitlik eder.
66. Hem dileseydik gözlerini üzerinden silme kör ediverirdikte yola dökülürlerdi. Fakat nereden görecekler?
67. Yine dileseydik, oldukları yerde kılıklarını değiştirirdikte ne ileri gidebilirlerdi ne de geri dönebilirlerdi.
68. Bununla beraber kimin ömrünü uzatıyorsak yaratılıştaki onu (güç ve kuvvetini alarak) tersine çeviriyoruz. Halâ da akıllanmayacaklar mı?
69. Biz ona (peygambere) şiiir öğretmedik. Bu ona yaraşmazda. O, sadece bir öğüt/hatırlatma ve (anlamı) apaçık bir Kur'an'dır.
70. (Bu Kur'an, gönlü) diri olanları uyandırmak ve kafirlere de azap sözünün hak olması içindir.
71. Şunu da görmediler mi? Biz onlar için bir takım uysal hayvanlar yaratmışız da onlara sahip bulunuyorlar.
72. Onları kendilerini hizmetine vermişiz de hem onlardan binekleri var hem de onlardan yiyorlar.

73. Onlarda daha birçok yararları ve türlü içerikleri de var. Halâ şükretmeyecekler mi?
74. Onlar, Allah'tan başka birtakım ilahlar edindiler. Güya yardım olunacaklar.
75. O putların onlara yardıma güçleri yetmez. Kendileri ise onlar için hazır askerlerdir.
76. O halde onların sözleri seni üzmesin. Biz onların içlerini de biliriz, dışlarını da.
77. İnsan bilmiyor mu ki, biz onu nutfeden yaratık. Birde bakıyorsun ki açıkça isyan ediyor.
78. Kendi yaratılışını unutarak bize karşı misal getirmeye kalkışıyor ve "Şu çürümüş kemikleri kim diriltecek?" diyor.
79. De ki (Onları ilk defa yaratmış olan diriltecek. Çünkü o her türlü yaratmayı gayet iyi bilir.)
80. Yeşil ağaçtan sizin için ateş çıkaran O'dur. İşte siz ondan ateş yakıyorsunuz.
81. Gökleri ve yeri yaratan, onların benzerlerini yaratmaya kadir değil midir?
82. Bir şey yaratmak istediği zaman(Ol) der, o şey derhal olur.
83. Her şeyin mülkü kendi elinde olan Allah'ı tesbih ve takdis ederim. Siz sadece ona döndürüleceksiniz.

AYETLERİN NÜZUL SEBEBİ

Rivayete göre Kureyş kâfirlerinden ileri gelenlerinden Übeyy b. Peygamber(s.a.v.)'e çürümüş bir kemik getirerek eliyle ufaladıktan sonra; " (Muhammed) Bu kemik çürüdükten sonra, Allah'ın bunu geri dirilteceğini iddia ediyorsun" dedi. Resulullah (s.a.v.) "Evet onu diriltecek sonra seni diriltecek ve cehenneme sokacak" dedi. Bunu üzerine Yüce Allah şu mealdeki ayetleri indirdi. "İnsan görmüyor mu ki biz onu nutfeden yaratık. Birde bakıyorsun ki, açıkça isyan ediyor. Kendi yaratılışını unutarak karşı misal getirmeye kalkışıyor ve şu çürümüş kemikleri kim diriltecek diyor.

AYETLERİN TEFSİRİ

Yüce Allah, önceki ayetlerde bahtiyar kişilerin durumunu açıkladıktan sonra burada da bedbahtların durumunu anlatmak için şöyle buyurdu;

59. Ey suçlu kafirler topluluğu!

Bugün mü'min kullarımdan ayrılın. Onlardan uzaklaşın. Onlara bu hitap hesap sorulmak için durdukları ve cennetliklere (cennete irin) diye emredildiği zaman yapılıır.

60. Bu soru kınama ve azarlama ifade eder. Bu, suçlu kafirleri bir kınamadır. Yani, Ey Ade-moğulları! Ben peygamberlerin diliyle size emret-medim mi? Sizi, bana isyana çağırdığında (şeytana itaat etmeyin) demedim mi? Çünkü o sizin apaçık düşmanınızdır. İnsan düşmanına nasıl itaat eder? Bu ayet (itaat etmeyin) emrinin sebebidir.

61. Ben size sadece bana ibadet etmenizi, beni birlemenizi, itaat etmenizi ve emirlerime sarılmanızı emretmedim mi? Bu dosdoğru bir din ve dosdoğru bir yoldur.

62. Bu ayet (şeytana itaat etmeyin) emrinin se-bebini pekiştirmektedir. Sizin şeytana itaat ve Rabbinizin emrine muhalefet etmekten alıkoyacak aklınız yok muydu? Bundan sonra Yüce Allah onları bekleyen azabı müjdeledi.

63. İşte bu cehennem ateşidir. Bunu size pey-gamber vadetmişti de onu yalanlamıştınız. Bu, onlar cehennem kenarındayken yapılmış olan hi-taptır.

64. Dünyada inkâr etmeniz sebebi ile bugün onun ateşini tadın ve çeşitli azaplara katlanın. Bu emir horlama ve küçültme manasına gelmiştir.

65. O kıyamet gününde kâfirlerin ağızlarını ko-nuşamayacak bir şekilde mühürleriz. Uzuvarları, elleri ve ayakları çirkin işlerini söyleyerek aleyhine şahitlik yapar.

66. Dilesek onların gözlerini tamamen kör ede-riz. Daha önce yaptıkları gibi kendi yollarında koşup dururlar. Fakat o taktirde nasıl görecekler. İbn. Abbas şöyle der: "İstesek doğru yolu görmele-rine engel oluruz. O taktirde asla doğru yolu bula-mazlar." Bu bir tehdittir.

67. Dilesek, onları yerlerinde oturtacak şekilde suretlerini değiştiririz. Ve yerlerinde iken şekil-leri değiştirilince ne gidebilirler ne de dönebilirler. Bu da suçlu kafirler için başka bir tehdittir.

68. Kimin ölümünü uzatırsak onu hâlden hâle sokarız. Yaratışını tersine çeviririz de hiçbir şey bilmeyen çocuk gibi olur. Çocukluk haline benze-yen ihtiyarlık haline girer. Ömrün uzaması gençliği ihtiyarlığa, kuvveti zayıflığa, fazlalığı eksikliğe çevirir. Bunu yapmaya gücü yetenin onları kör edebi-leceğini veya şekillerini değiştirebileceğini anlamı-yorlar mı?

69. Biz Muhammed'e şiir öğretmedik. Şair ol-mak ona yakışmaz ve onun için doğru olmaz.

Bu kâfirlerin, "o bir şairdir, getirdiğinde şiir kabili-den bir şeydir" şeklindeki sözlerine bir cevaptır. Ra-sulullah(s.a.v.) asla bir şair değildir Kur'an'da bir şiir değildir.

Hz. Muhammed'in (a.s.) okuduğu şey, yüce Allah'ın kulları için bir öğüt ve hatırlatmasıdır. Hiçbir şekilde şiirin karışamayacağı apaçık ve parlak bir Kur'an'dır.

70. Bu Kur'an'la kalbi diri, basireti açık olanı uyarması için gönderdik. Bu özellikleri taşıyan-lar da müminlerdir. Kafirler azabın farz olması için gönderdik. Çünkü onlar ölümler gibidirler. Kendile-rine söylenenleri anlamazlar. Yüce Allah onlara in-karlarından, delillerinin tutarsızlığından ve düşün-cesizliklerinden dolayı gerçekte ölümler olduklarını bildirmek için onları dirilerin karşılığından zikretti. Bundan sonra yüce Allah onlara nimetlerini hatırlattı ve tekrar birliğini ve gücünü gösteren delilleri anlattı ki, eserlerinden varlığına delil getirsinler.

71. Bu ayette ki "hemze" inkâr ve hayrete dü-şürmeyi ifade eder. Yani vasıtasız, ortaksız ve yardım-cısız olarak kudretimizle yarattığımız şeyle-re ibret gözüyle bakıp düşünmediler mi? Onlar için yarattığımız davarlar, develer, sığırlar ve koyunlara bakıp da bunları birliğimize ve gücümüzün sonsuz-luğuna delil getirmediler mi?

73. İnsanlar için o hayvanlarda, binme ve ye-menin dışında deri, yün ve tüyler gibi birçok faydalarda vardır. Yine onlar için hayvanlarda içilecek şeylerde vardır. Onların sütlerinden içerler. "Onların karınlarındaki dışkı ile kan arasından gelen içenle-rin boğazından geçen halis bir süt" içerler. Bu yüce nimetlere karşı hala Rablerine şükretmeyecekler mi?

Bu ayetlerden maksat, nimetleri saymak ve kâfirlerin aleyhine delil göstermektir.

Bundan sonra yüce Allah, iştımayan ve fayda sağlamayan putlara tapmalarından dolayı onları şiddetle kınadı. Çünkü bu davranışları, son derece sapıklık ve azgınlıktır.

74. Müşrikler ilahlar kendilerine yardım ederler ümidiyle taştan ilahlara taptılar. Halbuki onlar dilsiz ve sağır idiler. Duayı iştımezler, seslenmeye de cevap vermezler.

75. İlah oldukları zannettikleri o varlıklar, hiçbir şekilde ne şefaet ne de yardım edebilirler ne de destek olabilirler. Kâfirler, ilahlarını savunuyor ve korumaya çalışıyorlar. Onlar ilahların askerleri durumdadırlar. Putlar ise onlara yardım edemezler.

76. Ey Muhammed! Onların seni yalanlamalarına ve şair veya sihirbaz diye itham etmelerine üzülme. Bu ayet Peygamber (s.a.v.) için bir teselli olup cümle burada bitmiştir.

Bundan sonra yüce Allah şöyle buyurdu: "Biz onların kalplerinde gizlediklerini ve açıkça söyledikleri sözleri ve yaptıkları fiilleri biliriz, onlara bunların karşılığını vereceğiz. Rabbinin her şeye şahit olması sana yeter. Sonra yüce Allah öldükten sonra dirilme ve haşin meydana geleceğine dair kesin ve kat'i delil getirdi.

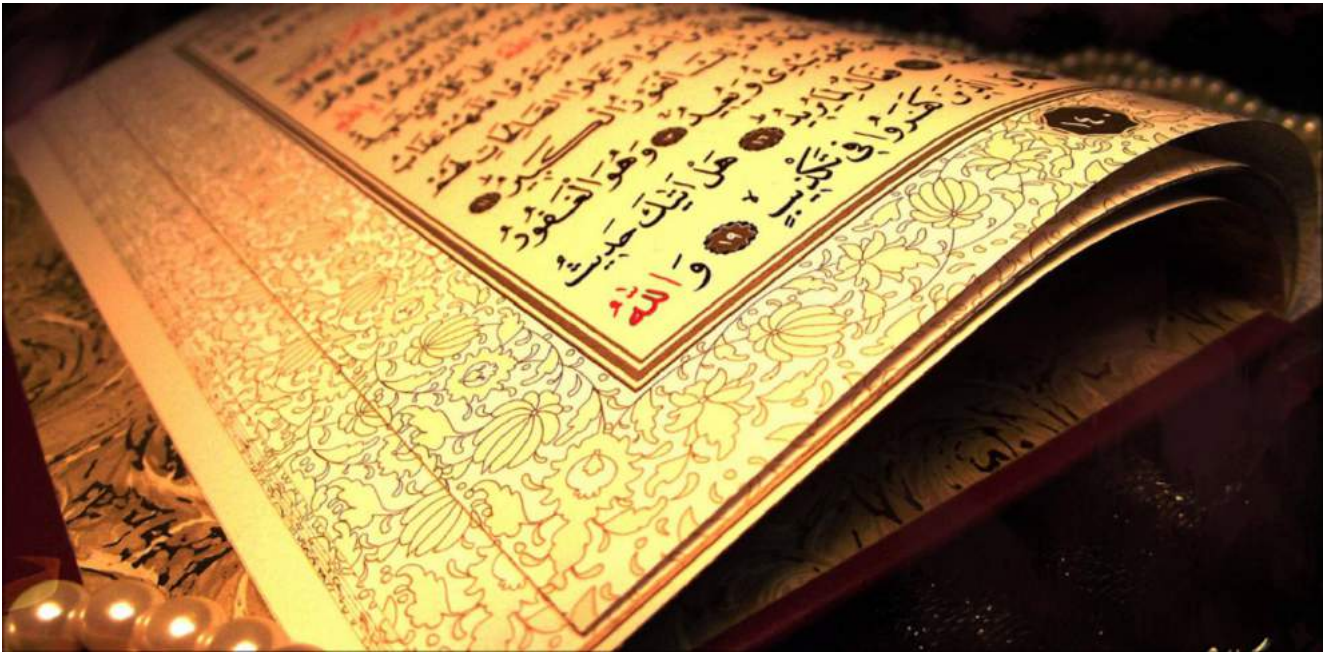
77. O inkara, insan, ibret nazarıyla bakıp ve Allah'ın gücü hakkında düşünüp de nasıl bir şeyden "nutfeden" yarattığımızı anlamadı mı? Bu soru kınama ve azar içerir. Tefsirciler şöyle der: "Bu

ayet b.Halef hakkında inmiştir. Übeyy çürümüş bir kemik getirip onu ufalayarak Rasulullah(s.a.v.)' in yüzüne doğru üfledi ve alay ederek şöyle dedi. Ey Muhammed! Biz bu şekilde toz haline gelmiş kemikler olduktan sonra Allah'ın bizi dirilteceğini mi iddia ediyorsun? Rasulullah (s.a.v.) ona şöyle cevap verdi. Allah seni diriltecek ve seni ateşe sokacak."

78. O kâfir çürümüş kemiği bize misal getirip, insan öldükten ve yok olduktan sonra Allah'ın onu tekrar yaratmasını uzak görüyor. Tefsirciler ayeti şöyle izah ederler:" O kâfir darb-ı mesel olacak derecede garip ve hayret verici söz söyledi, bizim gücümüzü mahlukatın gücü ile mukayese etti.

79. Ey Muhammed! O kemikleri, yoktan meydana getiren ve hiçbir benzeri olmaksızın ilk defa yoktan yaratan tekrar yaratıp diriltecektir.

80. Kudretiyle sizin için, yeşil ağaçtan, ağacı yakacak ateşi çıkararak O'dur. İstedliğini yapmak O'nun için imkânsız değildir. Çürümüş kemikleri diriltip yaratmaktan aciz değildir. Burada Allah (c.c.) insanın "nutfeden" yaratılmasından daha harikulade bir olayı anlattı bu olayda. Bir şeyi zıddından ortaya çıkarmaktır. Bu da yeşil bir şeyden. Bu da yeşil bir şeyden ateş çıkarmaktır. Suyu görmez misin? O ateşi söndürüyor. Bununla birlikte ateş, su ihtiva eden yeşil bir şeyden çıkıyor. İki zıddı bir arada toplamak Allah'ın kudretinin sırlarındandır. İşte bulut, ondan hem su var hem de ateş. Siz de o ağaçtan ateş çıkarıyorsunuz.

81. Kudretiyle gökleri ve yeri yaratan, yok olduktan sonra Ademoğullarının cesetlerini yaratamaz mı? Evet, elbette. Buna gücü yeter. Çünkü o çok eşsiz yaratandır. Her şeyi hakkı ile bilir.

82. Yüce Allah'a hiçbir şey zor gelmez. Çünkü onun emri ile arasındadır. O bir şeyi istediği zaman yorulmaksızın, zorluk ve meşakkate katlanmadan o şey hemen olur.

83. Geniş mülkün sahibi olan ve her şeye tam gücü yeten Allah, noksan sıfatlardan uzaktır. Hesap ve ceza için bütün mahlukatın dönüşü sadece onadır. Yüce Allah bu mübarek sûreyi, sonsuz gücünü ve mülkünün ve saltanatının azametini gösteren bu güzel sonuçla bitirdi. Kâinatı yaratan

Allah(c.c.) mülk ve saltanatında tektir. Allah(c.c.)'ın yardımıyla Yasin Sûresi'nin meal ve tefsiri bitti.

FAYDALANILAN KAYNAKLAR

Muhammed Ali Es Sabun, Safvetü't Tefasir Taberi,22/99

Müslim, Mesucid 117/71

Celâleyn

Buhari, Tefsir

Buhari, Rikak

Fârâbi

İslâm felsefesini metot, terminoloji ve problemler açısından temellendiren ünlü Türk filozofu.

Sevgili okurum, bu sayıda ilim ve kültürün tadını anlayınca mesleğini terk eden ve kendini ilime uzun yıllar veren Fârâbi'nin yaşantısından bahsedeceğim. İlim ne kadarda güzel bir nimetmiş ki mesleğini dahi göz ardı edebilmekteymiş insan. Yıllarımızı verip bir emek sarf etmek, nice güçlüklerle uğraşmak, yeri geldiğinde gecemizi gündüzümüzle karıştırıp bir meslek sahibi olduktan sonra bunların hepsini bir kenara atmak ve sadece Allah için, onun rızası için geri kalan ömrünü ilime feda etmek... Ne kadarda zor değil mi? İşte İslâm'ın, bilime mani olmadığını hatta ilim aşkının bir bahri ünvan olduğunu, ilimsiz amel edilmemesi gerektiğini ve bunca ilim ne için sorusunun yanıtını gösteren bir yazı daha. Türk İslâm âlimi olan Fârâbî'yi gelin birlikte inceleyelim.

İslâm âlimi olan Fârâbi, şüphesiz dünya tarihinin önemli düşünürlerindedir. Gerçek adı Muhammed bin Tahran bin Uzlûğ olup pek çok alanda eserler yazan Fârâbi, en çok felsefe, mantık, matematik, musiki ve siyaset bilimi alanlarda yazmıştır.

Türkistan'ın Fârâb şehri (bugünkü Kazakistan sınırları içinde eski bir şehir olan Otrar) yakınındaki Vesiç'te yaklaşık 258 (871-72) yılında doğduğu sanılmak-

tadır. Bir yanlış anlama sonucu İbnü'n-Nedîm filozofun Horasan bölgesindeki Fâyâb'da doğduğunu kaydeder. Latin Ortaçağ'ında Alfarabius ve Abunaseer diye anılır. Babasının Vesiç Kalesi Kumandanı olduğu dışında ailesi hakkında bilgi yoktur.

Samaniler Devleti'nin hakiyetinde önemli bir eğitim ve kültür merkezi konumunda bulunan Fârâb'da eğitim programının dini, eğitim dilinin ise Arapça olduğu, Farsça'nın da kısmen edebiyat dili olarak okutulduğu bilinmekte ve bu ortamda Fârâbi'nin iyi bir tahsil gördüğü anlaşılmaktadır. Ancak anayurdundaki bu eğitimin ayrıntıları ve hocalarının kimler olduğu hakkında bilgi mevcut değildir.

Fârâbi'nin buradaki tahsilini tamamladıktan sonra bir süre kadılık yaptığı fakat **ilim ve kültürün tadına varınca mesleğini terk ederek kendisini ilime verdiği** yolundaki rivayetin doğruluk derecesini tespit etmek mümkün değilse de bu yöndeki amacını gerçekleştirmek üzere bilinmeyen bir tarihte memleketinden ayrıldığı ve hayatı boyunca devam edecek olan bir seyahate başladığı bütün kaynaklar tarafından belirtilmektedir. Klasik kaynaklarda açık bilgiler bulunmamakla beraber Fârâbi'nin bu akademik seyahat esnasında

AYŞE YILMAZCAN

önce Buhara, Semerkant, Merv ve Belh gibi kendi bölgesinin veya İran'ın önemli ilim ve kültür merkezlerini ziyaret ettiği, daha sonra Bağdat'a vardığı tahmin edilmektedir. Bağdat'a gittiğinde kırk yaşını geçmiş bulunuyordu. Zira bütün kaynaklar, onun bu şehirde dönemin en büyük dil alimlerinden olan ve 929 yılında vefat etmiş bulunan İbnü's-Serrâc'dan Arapça okuduğunu, kendisinin de ona mantık okuttuğunu bildirdiğine göre bu tarihten çok önce Bağdat'a gelmiş olması gerekir.

Ayrıca dönemin en büyük dil bilgisiyle buluşması ve karşılıklı olarak birbirinden istifade etmiş olmaları Fârâbi'nin daha önce çok iyi yetişmiş olduğunu, mantık okutacak kadar Arapça bildiğini, ancak bu dilin incelikleriyle ilgili bazı meselelerde İbnü's-Serrâc'a başvurduğunu göstermektedir. Dolayısıyla onun babasıyla birlikte küçük yaşta Bağdat'a gittiği ve Arapça'yı burada öğrendiği yolundaki rivayetlerin tutarlı bir gerekçesi yoktur.

Yirmi yıl kadar Bağdat'ta oturan ve eserlerinin çoğunu burada kaleme alan filozof, bu şehirde meydana gelen karışıklıklar sebebiyle 330'da veya bir yıl sonra Dimaşk'a gitti. İbnü'l-İbrî onun önce Halep'e geçtiğini üzerindeki sûfi kıyafetiyle Hamdânî Emîri

Seyfüddevle'nin sarayında ağırlandığını, ardından onunla birlikte Dimaşk'a gittiğini söyler.

Fârâbî'nin buradaki hayatından söz eden kaynakların, özellikle Seyfüddevle ile olan yakın ilişkisine dikkat çekerek bu konuda aslı olmayan bir takım menkıbelere yer verdikleri görülür. İlerlemiş yaşına rağmen Fârâbî 337'de Mısır'a kısa bir seyahat yaptıktan sonra Dimaşk'a döndü ve Recep 339'da seksen yaşlarında orada öldü. Cenazesine önde gelen on beş devlet büyüğüyle birlikte Emîr Seyfüddevle katıldı ve nâşi, Bâbüsşagir denilen semtin dışında toprağa verildi. Her ne kadar Beyhâki, o dönemin ünlü şairi Mütenebbî'nin dramatik ölümüyle ilgili olayı Fârâbî'ye isnat ederek onun Dimaşk ile Askalân arasında yolunu kesen eşkiya tarafından öldürüldüğünü iddia ediyorsa da bu rivayet tamamen bir yakıştırmadan ibarettir.

Eldeki veriler ışığında filozofun hayatını bütün yönleriyle aydınlatmak mümkün değildir. Tarihte ünlü kişilerin adı ve şahsiyeti etrafında örülen menkıbeler ağı Fârâbî için de söz konusudur. Bu menkıbelere daha ziyade, filozofun ölümünden 300 yıl

kadar sonra kaleme alınan kültür tarihi niteliğindeki kaynaklarda rastlanmaktadır.

Mesela anlatıldığına göre Farabi ilk defa Seyfüddevle'nin sarayına hayatı boyunca giyindiği Türk kıyafetiyle girer. Emir kendisine oturmasının söyleyince filozof, "Benim yerime mi, senin yerine mi?" diye sorar. Emir ondan kendisine layık olan yere oturmasını istemesi üzerine filozof orada bulunan topluluğu yarararak geçip Seyfüddevle'nin yanına oturur; bununla da yetinmeyerek onu sıkıştırıp oturduğu yerden kaydırır. Bunun üzerine Emîr önde gelen devlet büyüklerine, sadece kendi aralarında kullandıkları bir dille Fârâbî'ye bazı şeyler soracağını belirtir ve cevap veremezse edebe aykırı davranan bu ihtiyarı dışarı atmalarını emreder.

Konuşulanları anlayan Fârâbî aynı dille Emîr'e sabretmesini, işin sonunun önemli olduğunu söyler. Seyfüddevle hayretle, "Sen bu dili biliyor musun?" deyince filozof, "Ben yetmişden fazla dil bilirim." karşılığını verir. Ardından o mecliste bulunan alimler çeşitli konularda onunla tartışmaya girerler; Fârâbî hepsine baskın çıkınca susup onu dinlemeye, sonra da defterlerini çıkarıp not almaya başlarlar. Meclis dağıldıktan sonra filozofla

baş başa kalan Seyfüddevle'nin isteği üzerine musiki topluluğu bazı parçalar çalar, fakat Farabi hiçbirini beğenmez ve yaptıkları hataları söyler; yanında taşıdığı tablayı açarak ona düzen verdikten sonra neşeli bir parça çalar ve orada bulunan herkesi güldürüp eğlendirir. Ardından çalgı aletini bir başka şekilde düzenleyerek hüzünlü bir parça çalar ve herkesi ağlatır.

Nihayet yeni bir düzen verdiği aletle ağır bir parça çalınca nöbetçilere varıncaya kadar herkes uykuya dalar; bu sırada Fârâbî'de çekip gider. Ve Kanun denen sazı ilk defa Fârâbî'nin icat ettiği söylenir. Yapılan araştırmalar ve bazı rivayetlere göre bilgisi ile dikkatleri üzerine toplayan herkesi kendine hayran bıraktıracak bir zekâyâ sahip olan Fârâbî birçok alanda kendini geliştirmiş. Girdiği toplumlarda da bunu insanlara güzel bir lisanla aksetmiştir.

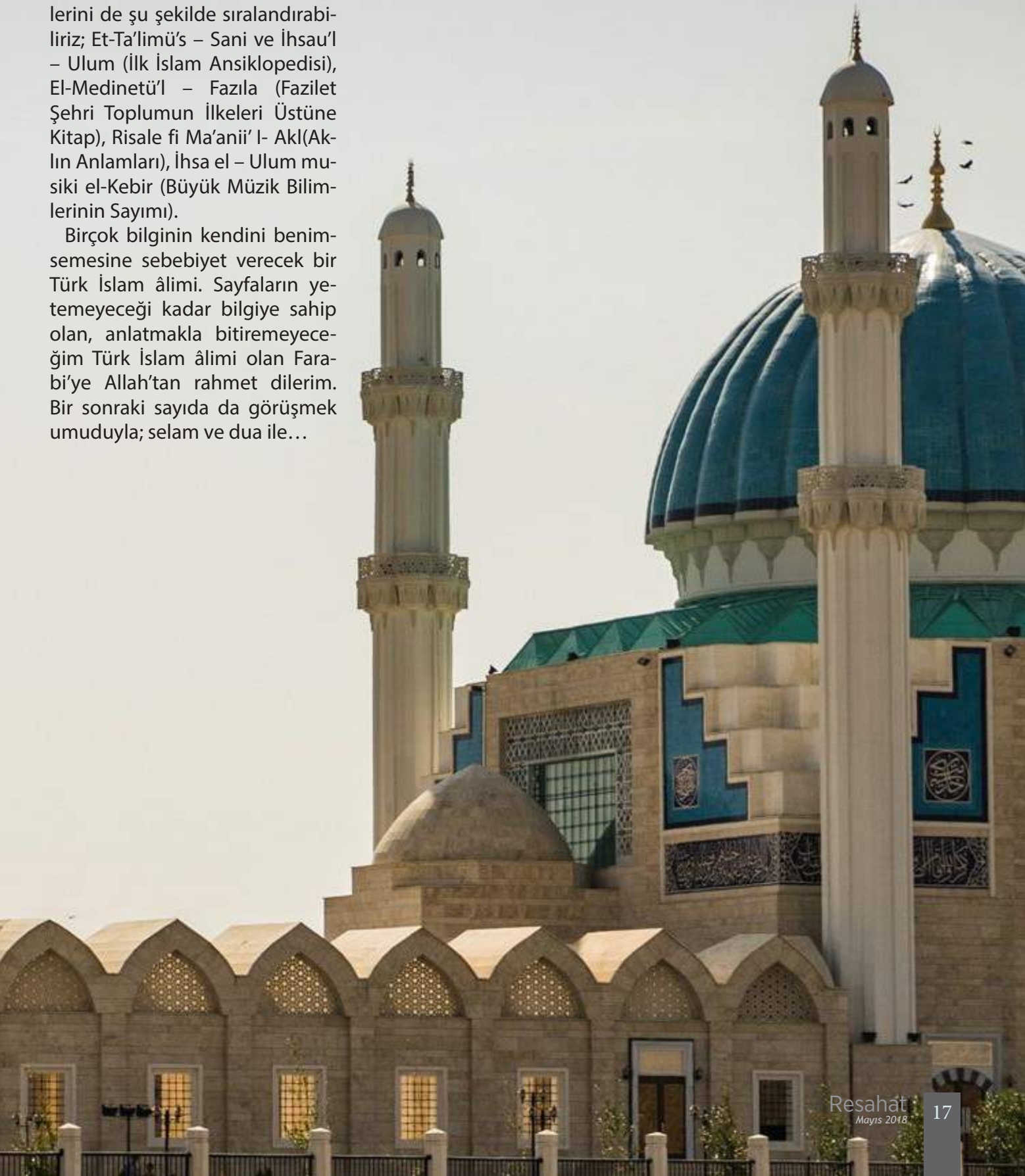
Bunun yanı sıra ise ilimler Farabi'den önce üçüzlü (trivium) ve dördüzlü (quadrivium) olarak iki bölümde incelenmekteydi. Mevcut sınıflandırma buydu. Üçüzlü ilimler nahiv, mantık, beyan gibi ilimlerdi. Dördüzlü ilimler ise matematik, geometri, musiki ve astronomi gibi ilimler girmekteydi. Farabi ise başka bir sınıflandırma yaptı. Fizik, matematik ve meta-

Fotoğraf:

Türkistan Cami Kazakistan

fizik Farabi'nin ilimi üç bölüme ayırma şeklidir. Avrupalı bilginler sonradan onun bu yöntemini benimsemişlerdir. Bunlarla da yetinmeyip birçok esere imza atan Fârâbi'nin en önemli eserlerini de şu şekilde sıralandırabiliriz; Et-Ta'limü's – Sani ve İhsau'l – Ulum (İlk İslam Ansiklopedisi), El-Medinetü'l – Fazıla (Fazilet Şehri Toplumun İlkeleri Üstüne Kitap), Risale fi Ma'anii' l- Akl(Aklın Anlamları), İhsa el – Ulum musiki el-Kebir (Büyük Müzik Bilimlerinin Sayımı).

Birçok bilginin kendini benimsemesine sebebiyet verecek bir Türk İslam âlimi. Sayfaların yetemeyeceği kadar bilgiye sahip olan, anlatmakla bitiremeyeceğim Türk İslam âlimi olan Farabi'ye Allah'tan rahmet dilerim. Bir sonraki sayıda da görüşmek umuduyla; selam ve dua ile...

KISSADAN HİSSE

“İKİ KÜS KARDEŞİN HİKAYESİ”

EROL ŞENÖZ

Bir zamanlar, birbirine bitişik iki çiftlikte yaşayan iki erkek kardeş vardı. Günlerden bir gün bu iki kardeş arasında bir anlaşmazlık baş gösterdi.

İki kardeş arasında o zamana değin ilk kez görülen anlaşmazlık, giderek büyüdü ve kardeşler arasında ayrılığa neden oldu. İki kardeş, birbirlerine yalnızca küsmekle kalmadılar, yıllardır ortaklaşa kullandıkları tarım makinelerine değin sahip oldukları tüm araç gereçlerini ve mal varlıklarını da ayırdılar. Küçük bir yanlış anlama sonucu başlayan anlaşmazlığı izleyen ayrılık, giderek büyüyen bir uçuruma dönüştü ve en sonunda yerini, karşılıklı kullanılan hoş olmayan sözlere bıraktı. Bunun arkasından da beklenenler oldu ve kardeşler arasında önce şiddetli bir kavga, sonra da ürkütücü bir sessizlik yaşanmaya başladı. Bir sabah, bu iki kardeşten büyüğünün kapısına bir usta geldi. Elinde büyük bir marangoz çantası vardı.

Ev sahibinden geçici bir iş istedi : “Yapılacak ufak tefek bir işiniz varsa, size yardımcı olmak isterim.” dedi. “Elimden hemen her iş gelir. Birkaç gün çalışırım, işi bitiririm.” Büyük kardeşin aklına o an bir “iş” geldi. “Evet, sana göre bir işim var.” dedi ve küçük kardeşinin çiftliğini işaret etti. “Şu derenin

karşısındaki çiftlik, komşumundur. Daha doğrusu, benim küçük kardeşime aittir o çiftlik. Geçen haftaya dek benim çiftliğimle onun çiftliği arasında bir otlak vardı. Sonra o, buldozeriyle oraya ırmak bendi yaptı ve şimdi aramızda, otlak yerine, çiftliklerimizi birbirinden ayıran bir dere var.” İş isteyen adam, büyük kardeşin söylediklerini dikkatle dinledikten sonra sordu : “Benden ne yapmamı istiyorsunuz?” dedi.

Büyük kardeş önce kuşkusunu, sonra da kararını açıkladı : “Kardeşim bunu, bana acı vermek için yapmış olabilir.” dedi. “Fakat şimdi ben, onun yaptığından daha büyük bir şey yapacağım.” Bunları söyledikten sonra adamı aldı, ahırların olduğu yere götürdü ve duvarın dibinde yığılı duran kütükleri gösterdi. “Senden, bu kütükleri kullanarak, iki çiftlik arasında üç metre yükseklikte bir çit yapmanı istiyorum.” dedi. “Kaç gün çalışırsan çalış, nasıl yaparsan yap ama bana öyle bir çit yap ki, gözlerim kardeşimin çiftliğini artık görmek zorunda kalmasın.” İş arayan usta, başını salladı: “Sanırım durumu anlamadım, efendim.” dedi. “Şimdi bana çivilerin, kazma

küreğın yerını gösterın ki hemen işıme başlayayım. Büyük kardeş ustaya kazma, küreğın ve çıvılerin olduğu yerı gösterdikten sonra, alışveriş yapmak için kasabaya gitti. Usta ise, tüm gün boyunca ölçerek, keserek, çıvileyerek sıkı bir biçimde çalışmaya koyuldu.

Akşam güneş batarken o, işını bitirmiş, çiftlik sahibi büyük kardeş ise alışverişini tamamlamış, kasabadan dönüyordu. Çiftliğe gelir gelmez ustanın yaptıklarına baktı ve şaşkınlıktan gözleri yuvalarından fırlayacakmış gibi açıldı. Karşısında, yapılmasını istediği çit yoktu ama, derenin bir yakasından öteki yakasına uzanan görkemli bir köprü vardı. Biri kendi çiftliğinin toprağına, öteki küçük kardeşinin çiftliğinin toprağına oturtulmuş sağlam iki ayak üzerinde, yanlarındaki korkuluklarına varıncaya dek tüm ayrıntılarıyla yapılmış ve tam anlamıyla "usta işi" denilecek kusursuzlukta bir köprü uzanıyordu. Büyük kardeş, hâlâ geçmeyen şaşkınlığıyla bu köprüyü seyrederken, karşıdan birinin geldiğini gördü. Dikkatle baktığında gelen kişinin, komşusu, yani küçük kardeşi olduğunu anladı. Kardeşi, kollarını iki

yana açmış olarak köprünün karşı ucundan kendisine doğru yürüyordu : "Benim sana karşı yaptığım bunca haksızlığa ve söylediğim bunca kötü sözlerle karşın sen, bu köprüyü yaptırarak ne denli iyi ve ne denli büyük bir insan olduğunu gösterdin." dedi ağabeyine. "Şimdi bir büyüklük daha yap ve sen de kollarını açarak bana gel."

Köprünün iki ucundan ortaya doğru yürüyen kardeşler, köprünün ortasında bir araya geldiler ve özlemlerle kucaklaştılar. Büyük kardeş bir ara arkasına baktığında, çantasını toplayıp, oradan ayrılmakta olan ustayı gördü. "Gitme, dur, bekle?" diye seslendi ona. "Sana yaptıracağım birkaç iş daha var, çiftliğimde..." Usta gülümsedi : "Ben buradaki işimi tamamladım, gitmem gerek." dedi ve ekledi : "Yapmam gereken daha çok köprü var." "Köprüleri kurabilecek gücünüz hiç eksik olmasın, Köprüleri kurduktan sonra da, yıkılmaması için sık sık bakımını yapın, yani sevdiklerinize zaman ayırın, o köprü yoluyla sık sık gönüllerini ziyaret edin." Cenab-ı Mevla köprüler kurabilmeyi cümlemize nasip eyleye. Gönül köprünüz ihlaslı olsun...

GÜNAHLARI TERKETMEK HUZUR BULMAK

DAVUT ÖZDAL

Elhamdulillah rabbil alemin. Vessalatu vessalamu ala rasuline ve nebbiyine Muhammedin ve ala ali seyidine Muhammed (s.a.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا ﴿٩٥﴾

Onlardan sonra, namazı zayi eden, şehvet ve dünyevî tutkularının peşine düşen bir nesil geldi. Onlar bu tutumlarından ötürü büyük bir azaba çarptırılacaklardır.

Günümüzde günahların yağmur gibi yağdığı zamanda, bir çok Müslüman kardeşimiz çeşitli etkiler ve yaşadığı ortamdaki kötü unsurların da etkisi ile kendilerini günahlarla baş başa bulabiliyorlar. Bazen bu günahlarla İslam'ın selam yurdundan ayrılıp nefsin ve şeytanın esiri oluyorlar. Allah-u Teala'nın, günahlarına içtenlikle tövbe edenlere rahmet ve merhametle muamele edeceği, O'na itaat etmeyen-

lere ise Cehennemde şiddetli bir azapla cezalandıracağının bilinmesi gerekmektedir. Peki, bu durumdan nasıl kurtulabiliriz?

1 Allah-u Teala'nın bizimle olduğunun bilincinde olmak;

Yüce Allah her şeyimizi izliyor, her sözümüzü duyuyor, hakkımızdaki her şeyi biliyor. Biz O'ndan hiçbir şeyi gizleyemeyiz. Gecenin karanlığında en gizli olan, kimsenin görmediği yerlerde, ıssız çöllerde, dağ başlarında ve çeşitli yerlerde; sadece ve sadece Semi, Basir ve Alim olan Allah vardır. O'nun huzu-

runa vardığımız zaman, O'na itaat etmediğimiz için suçlarımız bir bir yüzümüze vurulduğu zaman, Yüce Yaraticımıza karşı nasıl mahcup olacağımızı düşünmeliyiz. Günahlara bağlanarak O'nun nimetlerine nankörlük yapmamalıyız.

2 Allah-u Teala için tüm günahlardan sakınmak;

Allah-u Teala bize türlü türlü nimetler verdi. Görme, duyma, konuşma, barınma, yeme içme ve sayamayacağımız kadar bedenimizle alakalı nimetler verdi. Yüce Allah; yeryüzünü, denizleri, güneş, ay ve yıldızları ve tüm mahlûkatı insanlara musahhar (hizmetine vermiş) kılmıştır. Yüce Rabbim bunları Kuranı Kerimin bir çok ayetinde belirtmektedir.

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi ala rabbi kuma tukezziban

“O halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz?” ayeti, Rahman süresinde tam 30 defa tekrarlanmakla Yüce Rabbim, bizlere nimetlerini hatırlatmaktadır. Bütün nimetleri bizim emrimize verdiği göre; peki biz bu nimetlerin kadrini bilebiliyor muyuz. Bu nimetlere şükür mü ediyoruz nankörlük mü yapıyoruz. Oysa Yüce Rabbim bizden itaat ve kulluk istemektedir.

3 Yırtıcı hayvandan kaçar gibi, günahlardan kaçmak;

Bazen şüpheli şeylere, bir kısım günahlara ve hatta fazlasına boyun eğiyoruz. Nefis ve şeytanı memnun ediyoruz. Aşağıdaki hadisi şerifin de beyanına göre haramlara girmemek için şüpheli şeylerden vazgeçeceğiz. İslam'ın takip ettiği ölçülü yolu tutmak ve bu istikametten ayrılmamak gerekmektedir.

Peygamber efendimiz (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Şüphesiz helâl bellidir. Haram da bellidir. Fa-**

kat bu ikisi arasında (helâl veya haram olduğu açıkça belli olmayan) birtakım şüpheli şeyler vardır ki, pek çok kimse onları bilemez. Şüpheli şeylerden kaçınan bir kimse, dînini ve haysiyetini korumuş olur. Şüpheli şeylerden sakınmayan bir kimse ise, zamanla harama düşer. Tıpkı sürününü başkasına âit bir arazinin etrafında otlatan çoban gibi ki, sürünün bu araziye girme tehlikesi vardır. Dikkat edin! Her padişahın girilmesi yasak bir arazisi vardır. Unutmayın ki, Allâh'ın yasak arazisi de haram kıldığı şeylerdir.”(2)

4 Sadıklarla beraber olmak; Yüce Rabbim, Tevbe süresi 119 ayette :

“

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ (119)

“Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve doğrularla beraber olun.” buyurmaktadır.

Ebu Hureyre (ra)den peygamberimizin şöyle dediği rivayet edilmiştir:

“İki kişi bir kişiden hayırlıdır. Üç kişi iki kişiden hayırlıdır. Dört kişi üç kişiden hayırlıdır. Cemaat olmanız gerekir. Muhakkak ki, Allahın (yardım) eli cemaatle beraberdir. Allah azze ve celle ümmetimi ancak hidayet üzere cem eder, toplar. Bilin ki, cemaatten uzak duran her kişi ateşe düşer.”(3)

Allah'ın Habibi'ni rehber edip ölçülerimizi ona uydurmamızdır. Yüce Rabbim, bizlere sadıklarla yani Allah dostlarıyla beraber olun buyurmaktadır. Allah dostları ve ehli sünnet alimlerini dinlemeli onların kitaplarını okumalı bolca ibadet ile ömür geçirmelidir. Etrafımızdaki insanlara bir bakmalıyız. Bu insanlar bize Allah'ı ve Resulünü hatırlatıyorsa bir sıkıntı yoktur. Ama Allah ve Resulünden bizleri uzaklaştırıyorsa o zaman sıkıntı vardır. Günahları insan işlediği zaman kalbi kararır, kalbi katılaştır, maddi ve manevi sıkıntılar baş gösterir. Bu kimseler hayatlarından lezzet alamaz; mutluluktan uzak, geçici hevesler peşinde ömrünü geçirmeye devam eder. Mutsuz olduğu için ise hiçbir şeyden lezzet alamaz olur, maazallah intihar etmeyi tek çözüm zanneder.

Ama o kimse İslam dairesi içine girerse, o kimsenin hidayetinden dolayı Allah'ı Teâlâ'nın hoşnutluğu; Peygamber Efendimizin şu hadisinde anlatılan duruma benzemektedir. Resulullah (s.a.v) **“Herhangi birinizin tövbe etmesinden dolayı Allah Teâlâ'nın duyduğu hoşnutluk, ıssız çölde giderken üzerindeki yiyecek ve içeceğiyle birlikte devesini elinden kaçıran, arayıp taramaları sonuç vermeyince deveyi bulma ümidini büsbütün**

kaybederek bir ağacın gölgesine uzanıp yatan, derken yanına devesinin geldiğini görerek yularına yapışan ve aşırı derecede sevincinden ne söylediğini bilmeyerek:

- Allahım! Sen benim kulumsun; ben de senin Rabbinim, diyen kimsenin sevincinden çok daha fazladır.”(4) buyurmaktadır.

5 Meleklerin tüm hareketlerimize şahit olması ve bunları amel defterlerine kaydetmeleri;

Öyle kameralar düşünün ki çok gelişmiş kameralar. Bu kameralar insanın tüm hareketlerini en ince ayrıntısına kadar çekmiş olsun, en karanlık yerlerde detay kaçırmadan çekmiş olsun. Hukukça yasak olan ve cezası çok ağır olan suçları insan bu kameralar önünde işleyebilir mi? Evet işleyemez. Çünkü cezasını düşünerek bir gün cezasını çekeceğini bilir. İşte insanın etrafında sağında ve solunda (Kiramen Katibin) Allah'ın yazıcı melekleri var. Günahları ve sevapları devamlı kaydetmektedirler. Mahşer günü bizim kötü halimiz Resulullah (s.a.v) a iletilirse. Bizim iyi halimizden Allah'ın Habibi sevinecek, kötü halimizden ise üzülecek. Sahabe efendilerimizin; “Anam babam sana feda olsun Ya Resulullah.” diyerek Resulullah'ın hiç üzülmesini istemezlerdi.

Mahşer günü mahcup olmamak için günahlardan uzaklaşmamız gerekmektedir.

6 Her gün ölümü düşünmek;

Muhakkak ki her nefis ölümü tadacaktır. Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor:

“Ağızların tadını kaçıran ölümü çokça hatırlayın.”(5) Kişi nefsin utanç verici işlerine itaat ederken, ölüm meleğinin aniden geldiğini ve o durumda öldüğünü düşünüp utanç içinde oradan ayrıldığını ve Allah'ın o kimseye kızgın olarak huzuruna aldığını düşünmek gerekir. Bu durumla ölen kişinin ailesi, çoluk çocuğu ve toplum için utanılacak bir duygu olur. Allah'ı Teala bizi, anne ve babamızı, ailemizi ve çoluk çocuğumuzu bu gibi utanç verici durumlardan muhafaza eylesin. Gün boyu hal ve hareketlerimizi düşünmek gerekir. Gün içinde işlerimiz üzerinde, bağışlanma yolunu aramada, eksikliklerimizi bulmada, kötü işlerimizden geri dönmeye kararlı olmalıyız. İyi işlerimizin artması için dua etmeli ve şükür etmeliyiz.

Allah Resulü'nün Muaz bin Cebel'in sorusuna cevabı:

“Ya Resûlullah! Beni cennete girdirecek, cehennemden uzaklaştıracak bir ameli bana haber verir misin?”

Allah Resulü, Muaz bin Cebel'in bu istediğine şöyle cevap verdi: “Çok büyük bir şey istiyorsun. Ancak bu, Allah'ın kolay kıldığı kişi için pek kolaydır; Hiçbir şeyi ortak koşmadan yalnızca Allah'a kulluk edersin. Namazı dosdoğru kılarırsın. Zekâtı verirsin. Ramazan orucunu tutarsın. Gücün yeter, imkân bulabilirsen haccedersin.”

Efendimiz Muaz'a, İslam'ın temel esaslarına bağlı kalmasını tavsiye etti. Zira cennete girmek bu esaslara bağlı kalmakla mümkündür. Resulullah, hayrın kapılarını haber veriyor. Bir süre sonra Efendimiz, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Şimdi sana hayır kapılarını haber vereyim mi? Oruç kalkandır. Sadaka, suyun ateşi söndürmesi gibi günahın azabını söndürür. Kişinin gece yarısı kıldığı namaz da günahı söndürür.”

Cennete ulaşmanın yolu nefisle mücadele etmekten geçiyordu. Nefsiyle savaşılan bir müminin en büyük silahı ise oruçtu. Gaflete kapılarak işlediğimiz pek çok günahımız vardı ve bu günahlar cehennem azabı olarak karşımıza çıkacaktı. Bizi yakacak olan ateşi söndürebilmemiz için sevdiklerimizden infak

etmemiz, fakirleri, kimsesizleri gözetmemiz ve herkes sıcak yatağında uyurken kalkıp namaz kılmamız, gözyaşlarımızla günahlarımızdan tevbe etmemiz gerekiyordu. Bundan sonra Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: “Korkuyla ve umutla Rablerine kulluk ettikleri için vücutları yataklarından uzak kalır ve kendilerine verdiğimiz rızıktan Allah yolunda harcarlar. Yaptıklarına karşılık olarak, onlar için ne mutluluklar saklandığını hiç kimse bilemez” [Secde sûresi 16, 17] ayetini okudu. Daha sonra Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem şöyle buyurdu: “Sana bütün işlerin başını, ana direğini ve doruk noktasını bil-direyim mi?”

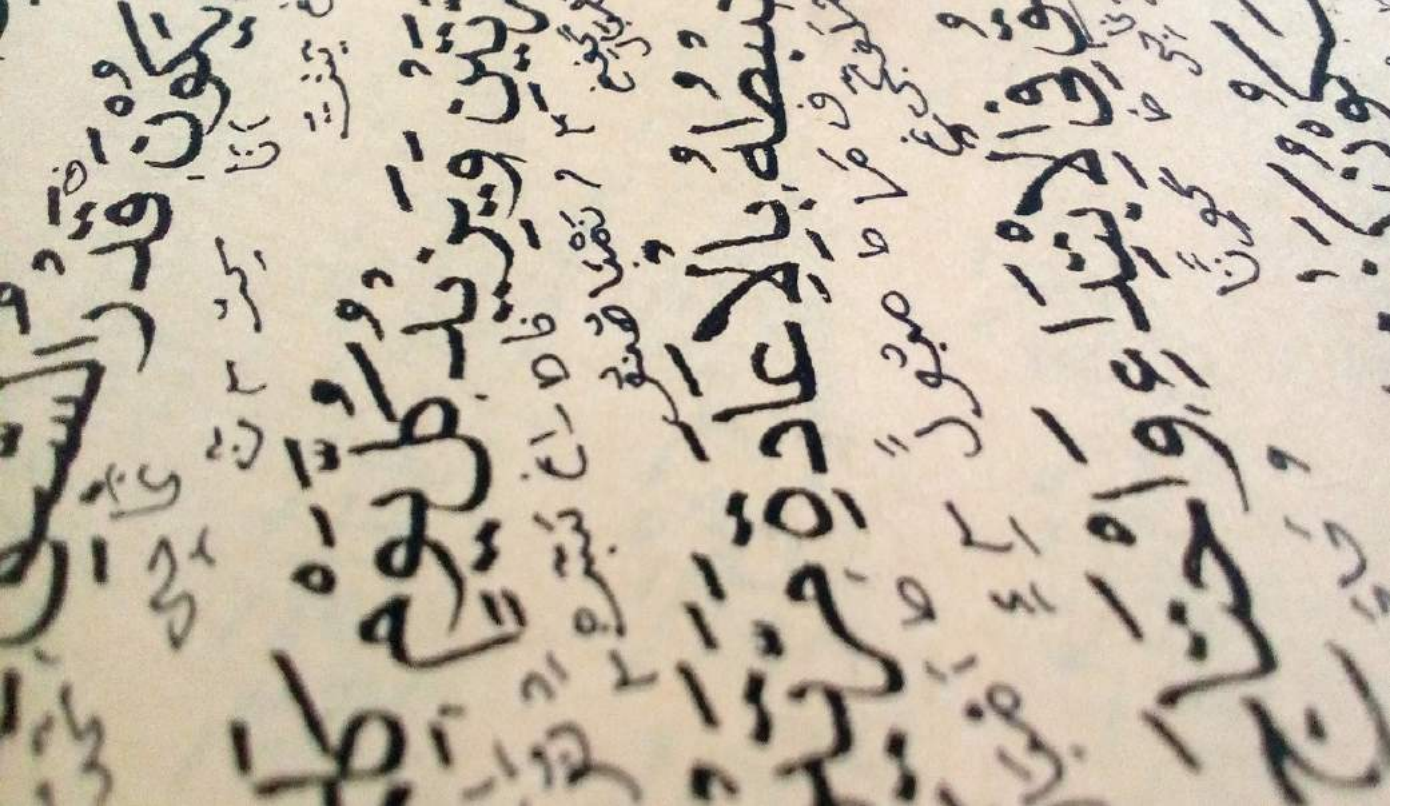
Muaz bin Cebel'de: “Haber verin Ey Allah'ın Resulü.” deyince; “İşin başı İslâm, direği namaz, zirvesi cihaddır” buyurdu.

İşin başı İslam'dı. Cennete girmenin ilk ve en önemli şartı Müslüman olmaktı. İslam binasını ise namaz ayakta tutuyordu. Efendimiz aleyhisselam “Namazı olmayan bir dinde hayır yoktur.” buyurmuştu. Cihad ise Allah'ın dinini yüceltmek için bir müminin yapabileceği her şeydi. Hiçbir amel cihad ile mukayese edilemezdi. (bkz. Tevbe suresi 19. Ayet)

İnsanları yüzüstü cehenneme sürükleyen şey... Efendimiz daha sonra: “Bu anlattıklarımın hepsini tutan, onların devamına ve olgunlaşmasına sebep olan şey nedir söyleyeyim mi?” diye sordu.

Muaz bin Cebel de: “Evet, söyleyin Ya Resûlullah, deyince Peygamberimiz dilini tuttu ve: “Şunu koru” buyurdu.

Muaz: “Ya Resûlullah! Biz konuştuklarımızdan da sorgulanacak mıyız? diye sorunca Allah Resulü şöyle buyurdu: “Annen yokluğuna yansın ey Muaz! İnsanları yüzüstü cehenneme sürükleyen, ancak dillerinin ürettikleridir!” (6)

Bu sebeple, sorumsuzca söz söylemekten titizlikle sakınmak gerekir. Söylenen sözlerin manasının ne-reye çıkacağını çok iyi hesap etmek icap eder.

Nitekim bu hususla ilgili diğer hadis-i şeriflerde de Efendimiz sallâllâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: “Kul, iyice düşünüp taşınmadan bir söz söyleyiverir de bu yüzden Cehennem ’in doğu ile batı arasından daha uzak bir yerine düşer.” (7)

“Kul, Allah’ın hoşnut olduğu bir söz söyler, fakat onunla Allah’ın rızasını kazanacağı hiç aklına gelmez. Hâlbuki Allah, o söz sebebiyle, kendisine kavuştuğu kıyamet gününe kadar o kimseden hoşnut olur. Yine bir kul da Allah’ın gazabını gerektiren bir söz söyler, fakat o sözün kendisini Allah’ın gazabına çarptıracağını düşünmez. Oysa Allah, o kimseye o kötü söz sebebiyle, kendisine kavuşacağı kıyamet gününe kadar gazap eder.” (8)

“

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ﴿٦٠﴾ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ﴿٦١﴾

Ancak tövbe edip inanan ve salih amel işleyenler başka. Onlar cennete, Rahmân’ın, kullarına gi-yaben vaad ettiği “Adn” cennetlerine girecekler ve hiçbir haksızlığa uğratılmayacaklardır. Şüphesiz O’nun va’di kesinlikle gerçekleşir. (9)

”

Allahım bizleri imandan, Kuran’dan, Efendimizin sallâllâhu aleyhi ve sellem yolundan, takva yolundan ayırmasın. Yüce Rabbim bizleri salih kullarının züm-resine katsın.

KAYNAKLAR

- 1) Meryem süresi 59. Ayet
- 2) (Buhârî, İmân, 39)
- 3) Kenzül Ummal.c.1. Hn.1025
- 4) Müslim, Tevbe 7. Ayrıca bk.Tirmizî, Kıyâmet 49, Daavât 99; İbni Mâce, Zühd 30
- 5) Tirmizi 2307
- 6) Tirmizi zühd
- 7) Buhârî, Rikâk, 23
- 8) Tirmizî, Zühd, 12; İbn-i Mâce, Fiten, 12
- 9) Meryem süresi 60-61. Ayet

ŞEYHİM ARAP KARAHANIM

Ay gibidir güzel yüzü
Muhammed Mustafa özü
Bedir Karahan'dır sözü
Şeyhim Arap Karahan'ım

Sohbetinde vardır ilim
Söyler susmaz aciz dilim
Akar durur gözüm selim
Şeyhim Arap Karahan'ım

Soğuk kevenli suyundan
Geldi kırkgeçit köyünden
İçti deryanın huyundan
Şeyhim Arap Karahan'ım

Gördük güzel bir zuhur
Gönüllere yaydı huzur
Yolumuz seninle ahir
Şeyhim Arap Karahan'ım

Mehmet Aslan

KUR'AN-I KERİM'DE ANNE VE BABAYA İTAAT

Ayşenur KARAHAN

İslam dini anne ve baba hakkı üzerinde çokça durur ve onlara saygı sevgi göstermemizi emreder. Ayeti kerimelerde de anne babaya nasıl davranılması gerektiğini açık olarak görüyoruz. Bir annenin ve babanın rızasını kazanmanın nasıl olduğunu ayetler ne de güzel gözler önüne seriyor! Anne baba hakkından bahseden ayetlerden bazıları ise şunlardır: İsra 17/24, Bakara 2/83, Lokman 31/14.

وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ أَرْحَمُهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا

“Onlara merhamet ederek tevazu kanadını indir ve de ki: “Rabbim! Tıpkı beni küçükken koruyup yetiştirdikleri gibi sen de onlara acı.”

İSRA 17/24: ANLAMİ:

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا

تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ
حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ

“Hani, biz İsrailoğulları’ndan, “Allah’tan başkasına ibadet etmeyeceksiniz, anne babaya, yakınlara, yetimlere, yoksullara iyilik edeceksiniz, herkese güzel sözler söyleyeceksiniz, namazı kılacaksınız, zekâtı vereceksiniz” diye söz almıştık. Sonra pek azınız hariç, yüz çevirerek sözünüzden döndünüz.”

BAKARA 2/83:ANLAMI

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ
وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ

“Biz insana, ana babasına iyi davranmasını tavsiye etmişizdir. Çünkü anası onu nice sıkıntılara katlanarak taşımıştır. Süttten ayrılması da iki yıl içinde olur. (İşte bunun için) önce bana, sonra da ana-babana şükret diye tavsiyede bulunmuşuzdur. Dönüş ancak banadır.”

Lokman 31/14: ANLAMI

Not: Ayetler ve mealleri Diyanet Yayınlarının “Mealli Kuran-ı Kerim” adlı eserinden alınmıştır.

Azerbaycan Milletvekili

Ganire PASHAYEV

ile Söyleşi

Röportaj: **Şeyda KÖŞKER**

Esselamu aleyküm güzide okurlarımız. Mevlam tekrar aynı satırlarda buluşmayı nasip etti. Alışıl-gelmiş bir durumun dışına çıkacağım bu yazımda. Benim köşem tarihsel bilgi köşesi, bu anlamda sizlere faydalı olabilmek adına yazıyorum. Bu yüzden kişi ve konuları hassasiyetle seçiyorum. Yazmış olduğum birçok tez ve makale mevcut. Merak ettiğiniz, yazmamızı talep ettiğiniz konuyu mail adresimize bildirebilirsiniz. Yazımın sonunda mail adresi bildireceğim.

Kardeş ülke Azerbaycan milletvekili Ganire Hanım ile söyleşi gerçekleştirdim. Sizinle de bu önemli konuyu paylaşmak istedim. Kendisini dinlerken zaman zaman yutkunmakta zorluk çektim. Yazının içeriğini okuduğunuzda verilen mesajları daha net alacaksınız. İçimizde derin bir yara olan, takvimlerin en acı günü diyebileceğimiz kanlı günü yani Hocalı Katliamı yıldönümü münasebeti ile sizlere unutmamamız gereken bu insanlık dramının en derin adresinden yazmaya çalıştım. Çünkü bu soykırım sadece Azerbaycan'ın sorunu değil, hepimizin sorunudur. Ankara neyse, Bakü odur, Kırım neyse İstanbul odur.

26 yıl önce Hocalı 'da donan çocuklar, donan yaşlılarımız, donan anne ve babalarımız. O soykırımdan kurtulmak için eline montunu bile alamayan, ayağına ayakkabısını giyme zamanı bile bulamayan en azından çocuklarımızı kurtaralım diye koşan annelerimiz arkasından kurşunlayarak yaradılar. Hareket edemedikleri için soğuktan dondular. Birçokları da şubatın o kar kışında açlıktan öldüler. O donan çocuklar 26 yıldır benim içimde

yaradır. Maalesef ki 26 yıldır bu kadar masum insanın, bu kadar sivil insanın katledilmesine dünya birliği duyarlılık göstermedi. Adalet karşısında cevap veremediler.

Modern dünyanın gözü önünde koca bir kent silindi Hocalı adında. O kentte çoğu insan öldü çok azını rehinelikten aldık. 26 yıldır kendi evlerine dönemiyorlar. Hocalı 'da ölen kardeşlerimin mezarları bile olmadı. Evleri yakıldı yıkıldı, tüm tarihi ve kültürel anıtları yok edildi. Onlarca insanın ailesi yok. İnsan hakları diye konuşma yapan, güzel nutuklar söyleyen Batı, Birleşmiş milletler, Ermenistan'ın yaptığı bu Soykırımı tepki bile vermedi. İşler çıkarsa her şeyi yaparlar. Bunların anlayışı şudur; toprak Hristiyan toprağı ise işgal edemezsiniz, toprak Türk Müslüman toprağı ise işgal edebilirsiniz. Hatta o işgal edenleri destekleriz, ödüllendiririz böyle de alkışlayarak kürsülere çıkartırız anlayışındalar. Hocalı 'da soykırımı uğrayan insanların tek suçu Türk ve Müslüman olması ve bu kendilerinin yazdıklarında da var.

Biz Batı'dan Hristiyan dünyasından çok şey beklemiyorduk ama kendi kardeşlerimizden bekliyorduk. Ama maalesef çok acı bir gerçekle karşılaştık. Bu yüzden beni bunları sürekli anlatmaya iten güç o günkü yaşadığımız gerçektir. Hristiyan dünyası Ermenistan'ın yanındaydı, hepsinin silahlarını veriyorlardı çünkü Ermenistan onlara bir kapıydı ama Müslüman dünyası yoktu bizim arkamızda. Bu gün bunları anlatıyoruz ki kardeşlerimiz çok olsun. Bugün Türkiye'ye bakalım mesela terörle mücadele içinde sizi destekleriz derler ama yok olurlar çünkü

çıkarları Hristiyan dünyasındadır. Batı'nın fikir babası ne derdi "Devamlı dostluk yoktur, devamlı çıkar vardır." buradaki çıkarların ne olduğunu biliyoruz.

Ben her zaman söylerim Rus tarihini çok iyi okudum. Deli Petro'dan kalma sıcak denizlere inme politikaları son bulmuş mu? Son buldu dediler mi? Ben duymadım. Veya kimse Sevr Anlaşması son buldu dediler mi? Dedelerimiz izin vermedi kanı ile canı ile o anlaşmaya izin vermedi. Onların adalet kavramı o zamanda öyleydi şimdi de öyle. O yüzden adalet beklemeyin.

Her bir Türk gencinin göreceği iki yer var. Nerde doğmuş nerde yaşamış fark etmez. Birincisi Çanakkale'dir. Kim gitmemişse Çanakkale'ye gitmelidir. Çanakkale Şehitliği'ne gidin Azerbaycan Türkleri,

kü'nün kurtuluşunda da başardık. İkinci görmeniz gereken yer Bakü Türk Şehitliği'dir. Mesela orada Ahmet oğlu Mehmet Edirne, falanca falanca oğlu Maraş, Kars, Malatya hepsi bu coğrafyadan hepsi ordaydı neden gitmişler oraya dedeleriniz çünkü orası bizim vatan toprakları o insanlarda bizim insanımızdır demişlerdir. O yüzden bizim adaletsizliğin arttığı, adaletin bittiği bir dünyada ne yapmamız lazım. Bir, vatan kavramını doğru anlamalısınız vatan kavramı ve devlet anlamı farklı anlayıştır. Hepinizin kalbinde ve beyninde doğru vatan kavramı oturması lazım neden? Vatan kavramı doğru olmazsa mücadelenizde yeterli olmayacaktır. Eğer sizin için Azerbaycan'da Türkiye kadar vatan değilse tabi ki Karabağ için Hocalı için hiçbir zaman mücadelenin içinde olmayacaksınız.

Kerkük Türkleri, Balkan Türkleri bütün coğrafyadan bizim insanımız ordadır. Ve orada ne mesaj verilir, biz ne zaman birlik olduysak, ne zaman birimiz hepimiz için, hepimiz birimiz için düşüncesi ile hareket ettiyse kazandık. Vatan kavramını da geniş almak lazım vatan sadece Azerbaycan değildir vatan aynı zamanda Türkiye'dir, vatan aynı zamanda Özbekistan'dır vatan aynı zamanda Telafer'dir vatan aynı zamanda Bayır-bucak Türkmenleridir, Kerkük'tür Ahıska'dır. Bu büyük vatan anlayışına sahip olmalıyız biz bunu Çanakkale'de başardık. Biz bunu Ba-

Ben ne yapabilirim orası da benim vatanım diyemeyeceksiniz. Bana bazen sorarlar Sayın Vekilim, siz nerden Türkiye'yi bu kadar biliyorsunuz? Çünkü benim için Türkiye'de Azerbaycan kadar vatandır Telafer, Bayır-Bucak, Kıbrıs benim için vatandır. Benim için hiç fark etmez ha Ankara'da oturmuşum ha Bakü'de.

Bugün ister Hocalı 'da şehit olan o acıyı halen de 26 yıldır canında yaşayan kardeşlerimizin bugünlerin terörlü mücadelede olan Afrin'de ki Mehmetçiklerimizin (Rahman onları korusun) işte

bunlar için birlik olmalıyız kalbimizle beynimiz aynı olmalı. Her gün sosyal medyada geçirdiğiniz zamanın 15dk ayırın kendinize her hafta bir Türk ülkesi seçin. Azerbaycan haftası ilan edin her gün Azerbaycan ile ilgili bilgi okuyun. Diğer hafta farklı bir ülke seçin. Biliyor musunuz bunun niye yapıyoruz? Okuduğunuz şey size bir şey söyleyecek; Ahıska Türk'lerini sürgüne gönderen Posof'lu Âşık Üzeyir'in dediği dörtlüğü o zaman anlayacaksınız. Hocalı 'nın neyin bedelini ödediğini de anlayacaksınız diğerlerinin de. Ne diyordu biliyor musunuz? "Ahıska bir gül idi gitti, bir ehli dil idi gitti, söyleyin Sultan Mahmut'a İstanbul'un kilidi gitti." O zaman anlayacaksınız okuduğunuz zaman Bayır-Bucakta yaşadıkları da İstanbul'un kilidi olmanın bedelidir. Telafer 'in, Kerkük'ün, Karabağ'ın, Hocalı 'nın Ahıska'nın, Kırım'ın da yaşadıklarının bedelidir. Demek ki Hocalı sadece Azerbaycan'ın sorunu değil bizimde sorunu-muz.

Sizin bizden daha iyi olmanız gerekir ki biz toplumca kalkınalım. O yüzden Gaspıralı'nın söylediği gibi "Dilde, fikirde, işte birlik." Fikirde birlik olmayınca işte birlik olamıyor. Haydar Aliyev'in tek millet, iki devlet anlayışı ve büyük insanlarımızın anlayışlarından almamız lazım. Bizim Cumhurbaşkanımız Türkiye'ye son ziyaretin de bir şey söyledi; dedi ki "Türkiye'nin gücü bizim gücümüzdür Türkiye ne kadar güçlüyse biz orada kendimizi daha rahat hissederiz." İşte Azerbaycan'ında gücü sizin gücünüzdür. Sizi arkadan vurmayacak her zaman yanınızda olacaktır o yüzden Azerbaycan ne kadar güçlü olursa kendinizi Hazar Denizi kıyılarında güney Kafkasya'da o kadar güçlü hissedeceksiniz. O zaman birlik içinde olmamız lazım.

Devletlerimiz ne kadar güçlü olup birliğimiz ne kadar güçlü olursa devleti olmayan Türk kardeşlerimize yardım edebiliriz. Türk Müslüman dünyasında yaşanan bu büyük oyunlar bizim coğrafyamız, devletlerimiz, milletimiz üzerinde oynanan oyunlara ben yeni bir Çanakkale diyorum. Biz yeni bir

Çanakkale'den geçiyoruz. Böyle bir dönemde bizim gençlerimizin eğlenmeye hakkı yok ben bunu Azerbaycan'da da söylüyorum. Şimdi oturup düşünün bakalım eğer Azerbaycan'ın yüzde 20'i işgal altındaysa, eğer bizim bugün terörle mücadelede her gün Mehmetçiğimiz şehit oluyorsa, eğer bizim bir tarafımızda Telafer bir tarafımızda Doğu Türkistan da kardeşlerimiz her gün ağlıyorsa bizim bu kadar eğlenme hakkımız var mı? Hayır, bizim daha çok çalışma hakkımız var.

Allah kardeş Türkiye'mizden razı olsun ama ben çoğunluk olarak söylüyorum bizim canımız çok yandı. Eğer istiyorsak bu acıların tekrar yaşanmamasını daha duyarlı ve daha bilinçli olmalıyız.

Azerbaycan'ın, Karabağ'ın sesi gelince Hocalı 'nın sesi gelince sizin burada Azerbaycan'dan kimse olmasa bile sizin seslenmeniz lazım "Azerbaycan yok ama ben varım ben buradayım ben buradaysam Azerbaycan buradadır" demeniz lazım. Bizde bir yerdesek orda siz olmasanız da biz varız, biz

varsak Türkiye de ordadır. Yapacağımız çok şey var bizden şehitlerimizin bekledikleri vardır. Biz bir sözle kazandık zaferleri nedir o söz "söz konusu vatansa gerisi teferruattır" ben bu sözle daha çok çalışacağınıza inanıyorum.

Az kaldı ya alacağız ya alacağız. Ya verecekler ya da verecekler topraklarımızı. Vatana kurban olmayacak can bize gerekmez. Bu konuşmayı Karabağ'ımız da, Hocalımızda da mutlaka yapacağız. Büyük vatan kavramı ile çalışmalarınızda başarılar diliyorum ve Mehmet Akif'in sözüyle bitiriyorum. Ne diyordu Akif " sahipsiz vatanın batması haktır, sen sahip olursan bu vatan batmayacaktır." Bizi birtirmaya çalışanlara inat duracağız. Çanakkale'de bize bitti denildiğinde ne dedik hayır bitmedi biz bitti demeden de bitmez ve bitmeyecektir. Kızıl elmaya doğru durmadan çalışmanızı diliyorum Allah'a emanet olun...

NE BİLSİN?

**Şeriatın derununa dalmayan
Tarikatın cevherinden almayan
Varıp mürşide teslim olmayan
Edebi erkanı yolu ne bilsin**

**Mürit olan edebi ile oturur
Aşık sevdiğini dile getirir
Mürşid müritleri Hakk'a götürür
Hakk'a nazı geçen kulu ne bilsin**

**Bakıp şu âleme güneşe aya
İbret almaz insan olmazsa gaye
Elde değil kurban düşmez sevdaya
Mürşitlerde olan hali ne bilsin**

**Aşık olan aşık çağlayıp coşar
Gönül gözü olan cemale bakar
Şeyhe hizmet eden Mirac'a çıkar
Herkes bu Mirac'ı yolu ne bilsin**

MUHAMMED BİN BURHÂNEDDİN

CENNET ÖZDEMİR

Türkistan'da yetişen büyük velilerdendir. İsmi, Muhammed bin Burhâneddîn'dir. İlimdeki yüksek derecesi sebebiyle Kadı, dünyadan yüz çevirmesi sebebiyle Zâhid lakaplarıyla anılan Muhammed Zâhid hazretleri, asrındaki âlimlerin en büyüklerinden ve evliyanın yükseklerindedir.

Doğum tarihi tam olarak bilinmemektedir. İnsanlara İslamiyet'in emir ve yasaklarını anlatarak saadete kavuşmaları için çalışan ve Silsile-i aliyye adı verilen büyük âlim ve velilerin on dokuzuncusudur. Annesi silsile-i aliyye büyüklerinden Yakub-i Çerhi hazretlerinin kızıdır. Sâdât-ı kirâmın büyük müridlerindedir ve evliyanın özüdür. Onu gören kendisine bir başka mürid aramazdı. Allah'a kulluğun merkezinde rabbânî bir veliydi.

Memleketi olan Semerkand'da kalıp ilim tahsil ettikten sonra daha fazla ilim öğrenmek için Şeyh Nîmetullah adında bir ilim talebesiyle Semerkand'dan Hirat'a gitmek üzere yola çıktı. Şadman köyüne vardıkları zaman havanın sıcak olması sebebiyle orada bir müddet kaldılar. Onlar buradayken, köye Ubey-

dullah-ı Ahrâr hazretleri teşrif ettiler. Bir ikinci vakti Ubeydullah-ı Ahrâr hazretlerinin ziyaretine gittiler. Ubeydullah-ı Ahrâr hazretleri ona; "Sen nerelisin?" diye sorunca, Muhammed Zâhid; "Semerkandlıyım." dedi. Daha sonra Ubeydullah-ı Ahrâr hazretleri sohbetine başladı. Sohbet cezbediyordu. Konuşması sırasında Muhammed Zâhid'in kalbinden ve hâtırından geçenleri bir bir saydı. Hirat'a gitmek üzere yola çıkışının sebebini söyledi.

Bunun üzerine Muhammed Zâhid'in kalbine Ubeydullah-ı Ahrâr hazretlerine karşı sevgi ve bağlılık hisleri kuvvetlendi. Kalbi ona tutuldu. Ubeydullah-ı Ahrâr hazretleri ona; "Eğer maksadın ilim öğrenmekse o iş burada daha kolaydır." buyurdu. .

Fakat Muhammed Zâhid'in Hirat'a gitme arzusu devam ediyordu. Ubeydullah-ı Ahrâr hazretleri onun kalbinden geçen bu düşünceyi de keşf edip yanına doğru yaklaştı ve; "Hirat'a gitmekten maksadınız nedir? İlim mi öğrenmek, yoksa tasavvufta mı yetişmek istiyorsunuz?" buyurdu. Muhammed Zâhid, Ubeydullah-ı Ahrâr hazretlerinin heybetinden dehşete kapıldı ve sustu.

Yanındaki yol arkadaşı; "Onun asıl maksadı Hirat'a gidip tasavvuf yoluna girmektir. İlim öğrenmeye gidiyorum demesi bu maksadını gizlemek içindir." diye cevap verdi. Ubeydullah-ı Ahrâr hazretleri tebessüm etti ve; "Eğer böyle ise çok iyi ve güzeldir." buyurdu. Sonra alıp bahçesine götürdü. İnsanların gözünden kayboluncaya kadar birlikte yürüdüler. Sonra durup Muhammed Zâhid'in elini tuttu. Elini tutar tutmaz kendinde büyük değişiklik hisseden Muhammed Zâhid bayıldı.

Ayıldığı zaman Ubeydullah-ı Ahrâr hazretleri; "Herhalde sen benim yazımı okuyabilirsin." buyurdu. Cebinden bir kâğıt çıkarıp okuduktan sonra katladı ve Muhammed Zâhid'e verdi. Bu kâğıtta şöyle yazılıydı: "Bunu iyi muhafaza et. Bunda ibadetin hakikati, itaat, huşû ve Allahü Teâlâ'nın azametini karşısında insanın acizliği yazılıdır. Bu saadet Allahu Teâlâ'nın muhabbetiyle ve onun resulü Seyyidü'l-evvelin vel-âhirine tâbi olmakla ele geçer. Bunun için din ilimlerine vâris olan âlimlerin sohbetlerinde bulun. Onlardan faydalı ilim öğren.

Tâ ki Resûlullah efendimize tâbi olmak suretiyle mârifet-i ilâhiyyeye kavuşasın. Kötü din adamlarından uzak dur. Çünkü onlar dini dünya malı toplamak ve makama, mevkiye kavuşmak için âlet ederler. Helâl haram ayırmadan bulduğunu yiyen ve dine uygun olmayan işler yapan cahil ve sapık tarikatçılardan uzak dur. Yine Ehl-i sünnet itikâdına uymayan sapık kimselerden de uzak ol." Mektubu verdikten sonra Fâtiha-i şerîfe okudu. Muhammed Zâhid'e Hirat'a gitmek üzere izin verdi.

Mevlânâ Sa'düddîn Kaşgârî'ye vermesi için bir de mektup verdi. Mektupta Muhammed Zâhid'e yardımcı olunması ve korunması yazılıydı. Bu hareketleri gören Muhammed Zâhid'in kalbini Ubeydullah-ı Ahrâr hazretlerine karşı muhabbet ve bağlılık kapladı. Fakat bir türlü Hirat'a gitme azminden vazgeçemedi. Mektubu alıp yola çıktı. Yolda ilerledikçe bindiği hayvan yavaşladı. Bu sebeple Mu-

hammed Zâhid yol almaktan âciz kaldı. Buhârâ'ya 36 km kadar mesafe kaldığı sırada Muhammed Zâhid şiddetli bir göz ağrısına tutuldu.

Günlerce orada kaldı. İyileşince yola çıktı. Bu sefer de Humma hastalığına tutuldu. O zaman eğer yola devam ederse helâk olacağını anladı. Gitmekten vaz geçti. Ubeydullah-ı Ahrâr hazretlerinin huzuruna dönüp sohbet ve hizmetinde bulunmaya karar verdi. Geri döndü. Taşkent'e vardığı zaman kitapları ile binek hayvanını bir arkadaşına emanet bıraktı. Bu sırada Taşkent'te bulunan bir şeyhin talebelerinden biriyle karşılaştı. Ona; "Gel beraberce senin hocanı ziyarete gidelim." dedi. O kimse Muhammed Zâhid'e; "Binek hayvanın ve kitapların nerede?" diye sorunca; "Bir arkadaşıma emanet bıraktım." dedi. O kimse; "Git onları getir. Benim eve bırak sonra beraberce ziyarete gideriz." dedi.

Muhammed Zâhid hayvanını ve kitaplarını almak için giderken birisi ona gelip; "Hayvanın ve eşyâların kayboldu." dedi. Muhammed Zâhid hayret edip düşünceli olarak giderken; "Herhalde ziyaretine gitmediğim için Ubeydullah-ı Ahrâr hazretleri bana kırıldı. Bu sebeple bineğim ve eşyalarım kayboldu." diye kalbinden geçirdi. Bineğini ve eşyalarını aramaktan vaz geçip her şeyden önce Ubeydullah-ı Ahrâr hazretlerini ziyaret etmeye karar verdi. Tam bu sırada birisi gelip; "Binek hayvanın ve eşyaların bulundu." dedi.

Binek hayvanını ve eşyalarını emanet bıraktığı kimse gelip; "Ey Muhammed! Senin binek hayvanını emanet aldığım da onu bir yere bağladım. Biraz sonra gözden kayboldu. Aramaya başladım fakat bulamadım. Üzgün üzgün geri dönüyordum, bir de ne göreyim, hayvan sokak ortasında insanlar arasında üzerindeki eşya ile beraber duruyor. Hayret ettim. O kadar kalabalık arasında ona kimse dokunmamıştı."

Muhammed Zâhid binek hayvanını ve eşyalarını alıp Semerkant'a Ubeydullah-ı Ahrâr hazretlerinin huzuruna gitti. Huzura varınca, Muhammed Zâhid'e bakıp tebessüm etti ve ; "Hoş geldin." buyurdu.

Kadı Muhammed Zahid, şeyhinin hizmetinde bulunduğu yıllarda Semerkant'ta Hoca Zekeriya adlı bir şeyhin kabrini ziyarete gider. Fakat kendisinde bir fevkaladelik hisseder, dayanılmaz bir karın ağrısıyla ayağını türbe kapısına koymuşken, kendini dışarı atar. Şeyhinden izinsiz geldiği için bunların başına geldiğine hükmeder. Adeta irade ve ihtiyarı elinden alınmış bir halde şeyhinin yanına döner. Muhammed Zahid, daha bir şey söylemeden Ubeydullah Ahrar ona: "Bilmez misin ki, diri kedi, ölü aslandan üstündür" diyerek irşadda, ölmüş şeyhlere değil, hayatta olan mürşitlere bağlanıp rabıta yapılması gerektiğine işaret eder.

Keramet haktır, vardır ve vakidir. Allah dostlarına verilen bu yetki ve müjdelere Allah'ın (c.c) onlara verdiği özel rahmetidir. Mürşid-i Kamil, Allahü Teâlâ'nın halifesidir. Yeryüzünde önemli görev üstlenmiş muttaki dostudur. Her sözü hikmetli ve kıymetlidir.

Ubeydullah-ı Ahrâr hazretleri kendisinden sonra vazifesini yerine getirmekle Muhammed Zâhid hazretlerini vazifelendirdi. Vefâtına yakın talebelerini ve akrabasını yanlarına çağırıp; "Bizim topluluğumuzdan her fert fakirlik veya zenginlikten birini seçer." Muhammed Zâhid'e dönüp; "Sen hangisini seçerdin söyle?" buyurdu. Muhammed Zâhid hazretleri; "Benim seçeceğim, sizin münasip göreceğinizdir." dedi. Ubeydullah-ı Ahrâr hazretleri hesaplarını tutan vazifeliye emredip; "Mevlânâ Muhammed'e dört bin altın verin. O fakirliği seçmiştir.

Bu parayı yanındaki fakirlerin ve dervişlerin ihtiyaçları için kullansın." buyurdu.

Muhammed Zâhid hocası Ubeydullah-ı Ahrâr hazretlerinin vefatından sonra Taşkent'e giderek insanlara hak yolu anlattı. Taşkent, Özbek Muhammed Şeybek Han tarafından alınincaya kadar burada kaldı. 1503 senesinde Buhârâ'ya gitti. Muhammed Şeybek Hanın kardeşi Mahmûd Sultandan itibar gördü. Ona hocalık yaptı. 1510 senesinde Özbek kuvvetlerinin Eshâb-ı kirâm düşmanı Safevî hükümdârı Şah İsmâil tarafından Merv'den çıkarılması üzerine Buhârâ'dan ayrılarak Andican ve Aksî'ye gitti. Fergana'ya giderek Haydar Mirzâ Devle'yi sık sık ziyâret etti. Genç yaşta olan Haydar Mirzâ, Muhammed Zâhid hazretlerine talebe olup ondan istifade etti. Gittiği yerlerde İslamiyet'in emir ve yasaklarını

anlatıp pek çok talebe yetiştirdi.

Sohbetlerinde hocası Ubeydullah-ı Ahrâr hazretlerinin sohbet hazinesinden nasiplendiklerini nakleder ve velilerin hayatlarını anlatırdı. Bir sohbeti sırasında buyurdu ki;

"Dervişlik, yalnız bir yere çekilip oturmak, gökte uçmak, dağda ve mağarada bulunmak değildir. Dervişlik; gönlü, mâsivâdan, yâni Allahü Teâlâ'dan başka her şeyden çevirmektir."

Büyük arif Gazali (k.s), Allahü Teâlâ'nın gerçek takvaya eren dostlarına kırk çeşit keramet verdiğini, bunların yirmisini dünyada bahşettiğini, yirmisini de ahirette bahşedeceğini belirtmiştir. Allah (c.c) yerin hazinelerini dostunun önüne açar, eline verir. Ancak o, bunları gizli bir tuzak görür; hepsinden Allah'a sığınır. Allah'tan sadece onun sevgisini ve rızasını ister. Bu tür kerametlere ve nimetlere takılıp sevgilisinden kopmaz.

Bir gün Hasan Basri ve Rabiâtül Adeviye hazretleri karşılaşır ve Hasan Basri hazretleri cübbesini çıkarıp suyun üzerine yayıp üzerine oturur. Hazreti Rabia da seccadesini hava boşluğuna yayıp üzerine oturur ve şöyle der;

"Ya Hasan senin yaptığını bakkılar. Benim yaptığımı da kuşlar yapar. Asıl mesele Allah bizden razı mı değil mi o önemli."

Yine hazret buyurdu ki; "Dünyaya düşkün olanlarla, ahiret adamlarıyla oturmak, beraber bulunmak, çok tesirli ve faydalıdır. Önce tesiri anlaşılmasa bile, doğan bir çocuğun her gün yavaş yavaş büyüdüğü gibi, insan yavaş yavaş dünyaya düşkün olmaktan kurtulur."

Mevlânâ Muhammed Zâhid hazretleri insanlara sâdât-ı kirâmdan öğrendiği tasavvuf ilminin güzelliklerini anlattı, yaşattı, gönüller fethetti. Hakikat ve marifet ilimlerini özünde topladığı için, ledün ilminin de merkezi oldu. Vuslata ermek isteyenler onun dergâhına koştu. Zira o, pek çok sır yüklenmişti. Yüce Allah onun kalbini ilhamlarla destekledi. Sözleri, bakışları insanlara hikmet oldu. Allah vergisi güzellikler kendisinde ortaya çıktı. Çünkü o, Allah'ın

dostluğuna seçtiği kâmil bir veliydi. Zünnûn-i Mısırî hazretleri şöyle buyurmuştur: "Tasavvuf yolunda, Cenâb-ı Hakk'ın dostlarından, sevgili kullarından bazıları o hâle gelmiştir ki, eğer bir büyük zât onlara Allahü Teâlâ'nın muhabbetinden, azamet ve celâli ile ilgili sözler söylerse, muhabbetleri sebebiyle can verecek hâle gelirler."

“Bilesiniz ki, Allah dostlarına hiçbir korku yoktur; onlar üzülmeyecekler de. Onlar iman edip takvaya ermiş olanlardır. Onlar için dünya hayatında ve ahiret hayatında nice müjdeler (keramet ve güzel haller) vardır.” Yunus 10/62-64

”

Allahü Teâlâ, dünya âleminde rahmetini ve nimetlerini kulları eliyle ulaştırmayı sevmektedir. Bunun için melekleri, peygamberleri, velileri ve diğer sebepleri yaratmıştır. Ömrünü İslâm dininin emir ve yasaklarını öğrenmek, öğretmek ve insanların dünya ve ahirette saadete kavuşmaları için sarf eden Muhammed Zâhid hazretleri birçok talebe yetiştirdi. Geride bu yolu devam ettiren nice güzel dervişler bıraktı. Silsile-i aliyye büyüklerinden Derviş Muhammed hazretleri onun yetiştirdiği âlim ve velilerdendir. 1530 (H.936) senesinde vefat eden Kâdi Muhammed Zâhid hazretleri Semerkand'a bağlı Hisar'ın Vahş köyünde defnedildi. Kabri sevenleri tarafından ziyaret edilmektedir.

İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn

(Bakara, 2/156)

Sözleri

Muhammed Zâhid'in (k.s.) "Mesmûât-ı Mevlânâ Kâdi Muhammed Zâhid" ve "Silsilet-ül-ârifîn" adlı eserleri meşhurdur. "Mesmûât" adlı eserinde, hocası Ubeydullah-i Ahrâr hazretlerinin sohbetlerinde dinlediklerini toplamıştır. Fârisî lisanda yazdığı bu eseri 155 varak olup, Süleymaniye Kütüphanesi'nde vardır. Bu eserden bazı bölümler:

"İnsanın yaratılmasından maksat, kulluk yapmasıdır. Kulluğun aslı ve özü ise, her halükârda Allahü Teâlâ'yı unutmamak, gâfil olmamak, tazarru (yalvarma) ve huşû' (korku) içinde bulunmaktır."

"İbadet ile ubudiyet (kulluk) arasındaki fark; ibadet, dinin emrettiği vazifeleri yapmak; ubudiyet ise, kalbin gafletten uzak ve daima Rabbini tazim eder hâlde olmasıdır."

"Nefsinin isteklerinden, hevâsından uzak dur. Başkasının (nefsinin) emri altına girme ki, Allahü Teâlâ'nın rızasına kavuşasın."

"İmdatın gelmesi istidada (kabiliyet) bağlıdır."

Bu Dergaha Dıkmadıkça

*Ne mürit olursun ne de bir mürşit
Gelip bu dergaha dıkmadıkça
Ne ben söyleyeyim ne de sen işit
Gelipbu dergaha dıkmadıkça*

*İnsan bu dünyaya bir kere gelir
Bu geliş boş değil imtihan olur
On sekiz bin âlem anlamsız kalır
İbret nazarı ile bakılmadıkça*

*İnsan bu dünyada kendini bilsin
Başı düşmana dik, dosta eğilsin
Dünyaya hükmetsen galip değilsin
Nefsin pehlivanı yıkılmadıkça*

*Bu âlemi bir nizama çekerler
Günah sevabını yere dökerler
Kötü gözler temiz kalbi lekeler
Edep dürbünleri takılmadıkça*

*Şhadettir müslümanın parolası
Yalan dünya ahiretin tarlası
Ne mahsulü olur ne de meyvesi
Sevap tohumları ekilmedikçe*

*Sabır taç etmişler ilmin başına
Akıllı olan kullar bunu düşüne
Allah'tan cenneti umma boşuna
Tövbe edip günahlar dökülmedikçe*

Hacı Ahmet Evsen

EĞRİYİ KENDİNDE ARAYAN, DOĞRUYU GÖNLÜNDE BULUR.

Mevlana

Ne güneş ne ay ne yıldız görevini aksatıyor. Yorulmadan saati, dakikası şaşmadan. Biz ne kadar yapıyoruz görevimizi? Görevimizi yaptığımızı varsayalım, 5 vakit namazı yorgunluk duymadan bıkip usanmadan yapabiliyor muyuz? Gece gündüz Allah'ı tesbih edebiliyor muyuz?

Özlem Yıldırım

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

'Göklerde ve yerde ne varsa hepsi onundur. Onun huzurunda bulunanlar, ne ona ibadet etmekten çekinirler ne de bundan yorgunluk duyarlar'(Enbiya-19).

'Gece gündüz onu tesbih ederler, bıkip usanmazlar'(Enbiya-20).

'O geceyi, gündüzü ve ayı yaratandır. Hepsi birer yörüngedir yüzerler'(Enbiya-33).

Ne güneş ne ay ne yıldız görevini aksatıyor. Yorulmadan saati, dakikası şaşmadan. Biz ne kadar yapıyoruz görevimizi? Görevimizi yaptığımızı varsayalım, 5 vakit namazı yorgunluk duymadan bıkip usanmadan yapabiliyor muyuz? Gece gündüz Allah'ı tesbih edebiliyor muyuz? **Bazıları diyor ki; 'Sadece namaz kılıp, zikir çekip, sohbetle gitmek İslam'ı yaşamak değildir. Madem onları yapıyorsun hani güzel ahlak nerede?'** Tabiki sadece bunları yapmak İslam'ı yaşamak değildir. Tabiki güzel ahlak çok önemli ama insanın güzel ahlakı tamamlayabilmesi için şeytan ve nefsin oyunu ile baş edebilmek için namaz zikir ve sohbetle her daim ihtiyacı vardır. Zaten insanlar saydıklarımı yaparken kendini düzeltmek, iyiye yönelmek için yapıyordur. Kendi nefsindeki kötülükleri azaltmak gayesiyle yani. Her şey birden bire olmuyor. Olamaz da! Çünkü insanız ve nefis taşıyorsunuz. **Zikirle, namazla, sohbetle** günahlarımızı temizleye temizle-

ye nefsimizi yenmeye çalışarak güzel ahlak sahibi olmaya çalışıyoruz. Mesela zikirden bahsedelim. Zikir bir davettir, çağırma diyor Tabduk Emre. Sen Mehmet'i çağırmasan, Mehmet gelir mi? Ne kadar ısrarla ve gönülden çağırırsan o kadar çabuk gelir. Kalp ne kadar Allah'ı anarsa dil o kadar güzelleşir. Huy o kadar yumuşar.

İnsanları değerlendirirken bir kere yaptıkları yanlışla tüm ahlakını genellemek büyük bir hatadır. Ya da onun yaptığı belki ahlaka uygunsuz değildir ama senin bakış açın ve olayları değerlendirmen yanlıştır. İnsanın önce kendini sınaması lazımdır. Kusur görenindir, görün değil örtün der dinimiz (Yunus Emre). Genelde bu konuda insanları eleştiren kişiler belki namaz kılıp zikir etmeyen ya da ibadet noktasında da ahlaki noktada da eksik olan ama karşı taraftakinin hatasını hemen yüze vurmayı seven kişilerdir. Bu insanlar başlarına bir bela ve sıkıntı gelse sürekli karşı tarafı suçlayıp dururlar.

“ Kusur görenindir, görün değil örtün der dinimiz.

Yunus Emre ”

Nisa suresi 78 ve 79. Ayete bakalım. 78-’ Onlara bir iyilik erişirse ‘Bu Allah’tandır derler, bir kötülüğe uğrarlarsa , ‘Bu senin yüzündendir’ derler. Ey Muhammed! De ki: ‘Hepsi Allah’tandır.’ Bu topluma ne oluyor ki, hiç söz anlamaya yanaşmıyorlar?’ 79-’(Ey insanoğlu!) sana gelen her iyilik Allah’tandır. Sana ne kötülük dokunursa kendi nef-sindendir.’ Bu ayetleri inceleyip kendimize çekidüzen vermemiz lazım.

İslam yolundaki kişiler her zaman taşlanmış-tır. Her zaman onların yaptığı küçük hatalar daha büyük görülür göze. Peygamberler, pirlar, şeyhler, evliyalar, Allah yolundaki dervişler hep taşlanmış-tır. Peygamber Efendimiz ’in ahlakını bile sorgulayanlar yaptıklarını uygun bulmayanlar varken ki o güzel ahlakı tamamlamak için gönderilmiş bir peygamberken şeyhlerin, evliyaların ya da o yol için kendini adanmış dervişlerin yaptıklarını ahlaka aykırı bulanlar elbette ki olacaktır.

Belki insanlar bir şeyleri yapmak istemezken iyi niyetle yapmıyordur. Ya da yapmak isterken iyi niyetle yapıyordur ama biz bunu göremiyoruzdur. İnsanları niyetiyle sevmek lazımdır. Tabi niyeti bilmek zordur ama az çok sezersiniz. İyi niyet sezdiğim bir insanda yanlış davranış görsem bile o insanlara karşı kalbim soğumuyor benim. Çünkü o kişi o yanlışını sizi üzmemek, bilerek kırmak için yapmaz bunu hissediyorum. Bir yanlışıyla o insanı genellememeye çalışıyorum. Ne kadar başarabilirsem o kârdır. Yeter ki ben öyle yapmaya çalışayım. Çünkü insanların saati saatini tutmazken, üzgün, kızgın, kırgın, stresli olduğu zamanlarda insan kendini bile bilemezken biz o insanı o haliyle genellersek insan

gönlüne giremeyiz. Bu yüzden tasavvuf genişlemedir. Geniş olmak lazımdır. Kabul etmek lazımdır bazen çok zor olsa da. İnsan suçlanarak kazanılmıyor çünkü. İnsanlar ne derlerse desinler, istedikleri kadar beğenmesinler, istedikleri kadar taşlasınlar(bazen kendini firavunlar arasında Musa, kuyularda Yusuf gibi hissetsen de)yoldan dönmek yok Allah'ın izniyle. Biz gittiğimiz yoldan eminsek durmadan devam edeceğiz ve sonunda onlar pes edecektir Allah'ın izniyle. Çünkü kararlı insana karşı herkes zayıf düşer. İslamiyet'i yaşamamak için hala inat eden kişiye de Allah hidayet versin. Bedir efendimin dediği gibi onlarda taşlayarak görevini yapıyor demek ki. Olayı kısaca aktarayım size.

Bedir Efendim müritlerle yürürken 'Yine tavuk yemeye gidiyor' diyenler olmuş. Yanındaki müritler de susturacak olmuşlar ama efendim izin vermemiş. Bir insan 70 defa iftiraya uğramazsa kemale eremezmiş. Onlar da işlerini yapıyorlar' demiş. İşte Hz. Ömer gibi canım Bedir Efendim gücünü gücenmeye harcamamış. Gönül genişliği ile her insanı kabul etmiş. Ancak temiz insanlar temizler çünkü kararlı kalpleri. Şimdi size bununla ilgili bir yazı paylaşayım. 'Her insanın gönlünde güzellik vardır. Bu güzellik yaratılış esnasında ona verilmiş bir hediyedir. Ve bu hediye kullanıldığında insan, ebedi yaşamını güzellikler içerisinde yaşar. İnsan gönlündeki güzelliği algılarına yansıtıp güzellik algısını geliştirdiği vakit, güzel bakar güzel görür. Güzel duyar ve güzel söyler. Kaynağı temiz bir çeşme düşünün, kaynağı temiz olduğu için suyu her daim temiz ve güzel akar. Bu, onun kaynağındaki temizlikle uyumundan ötürüdür. Akarken kaynağına kir bile karışsa, büsbütün kirlenmedikten sonra, aktıkça yine temizlenir, güzelleşir. Çünkü akmak çabadır. Akmak güzelliğin zikridir. Bir de suyu kir akan bir çeşme düşünün. Bu çeşmenin kirli akmasının sebebi de kaynağında temizlik olmamasıdır. Kaynağının büsbütün kirli olmasıdır. Bu yüzden bu kirli su, çeşmesinden ne kadar akarsa aksın, içinde kendini arıtacak temizlik olmamasından ötürü temizlenemez, arınamaz.

Dolayısıyla, kaynağına temizlik katacak başka suya ihtiyaç duyar. Kendi iradesi dışında bir iradeye ihtiyaç duyar. Başka kaynaktan, kirli su temizlenene kadar temiz su eklendiğinde kirli su, aktıkça temizlenir, arınır ve kirli su olmaktan kurtulur. Kaynağı temizlenir. Çeşmesinden arınmış güzel su olarak akar.

“

Bedir efendimin dediği gibi onlarda taşlayarak görevini yapıyor demek ki. Olayı kısaca aktarayım size. Bedir Efendim müritlerle yürürken 'Yine tavuk yemeye gidiyor' diyenler olmuş. Yanındaki müritler de susturacak olmuşlar ama efendim izin vermemiş. Bir insan 70 defa iftiraya uğramazsa kemale eremezmiş. Onlar da işlerini yapıyorlar' demiş. İşte Hz. Ömer gibi canım Bedir Efendim **gücünü gücenmeye harcamamış**. Gönül genişliği ile her insanı kabul etmiş. Ancak temiz insanlar temizler çünkü kararlı kalpleri.

”

İnsan gönlü de böyledir. Çirkin sözler söyleyen, gönlü büsbütün kirlenmiş ve gönlünü arıtma becerisi almamış bir insan, temiz gönüllü, güzel sözlü insanlara ihtiyaç duyar. Kirli bir gönlün temiz bir söze, temiz bir gönle ihtiyacı vardır. O ihtiyaç giderilmelidir ki kirli gönül de temizlensin. Bu yüzden ki temiz gönüllü insan, kendinde fazlasıyla bulunan güzellikleri, temizlikleri, ihtiyacı olanlara bağışlamalıdır. Çünkü arınmaya, güzelleşmeye muhtaç fazlaca gönül vardır. Ömründe hiç güzel söz armağan edilmemiş, edep ikram edilmemiş gönül, bu kavramları elbette bilmez, bilemez. Ancak güzelliğe, temizliğe, edebe şahit olan, bu ikramlardan, lütuflardan yararlanan bir gönül, iadei ziyarette, kendisine sunulanın aynısını sunmak isteyecektir. Dolayısıyla akacak, arınacak ve pak olacaktır. Demiştir ki Celalettin-i Rumi; 'Gönül, gönül verilerek alınır.' Gönül vermek, başka bir gönle, kaynağından güzellik, temizlik akıtmaktır. Aktıkça kendi gibi yapmak, kendine benzetmektir. Gönlü gönle benzetmektir. Gönle benzeyen başka gönül, artık aynı gönüldür. Ve gönlün gönül verilerek alınmasıdır(Akpınar 2014:95-96-97)! Allah'ım Bedir Efendim, Arap Efendim gibi güzel gönüllere

benzemeyi nasip etsin bizlere. Şeyhimizin gönlünden geçerek efendiler efendisi Mürşidi mutlak olan Haz. Muhammed(sav)'in gönlüne ulaşmayı nasip etsin inşallah. Nereden bakarsak bakalım mürşitlere her daim ihtiyaç vardır. Ve güzellik verdikçe sendeki azalacak diye korkma **emdikçe** çoğalan süt gibi güzellik de akıttıkça çoğalacaktır.

Benim buradan çıkardığım temiz kaynak mürşitler ve Allah yoluna kendini adanmış kişiler. Tabiki günümüzde her şeyhim diyen gerçek şeyh değildir. Bunu gönül ve akıl ile değerlendirmek lazım. Bir sohbet programında şunu dinledim: 'Gerçek şeyhi nerden anlayacağız, nasıl bulacağız?' diye sordu sunucu. Konuk tarafından şöyle cevap verildi; 'Mürşitte 3 özellik bulunur. 1-İnsanları kendine değil Allah'a davet eder. 2-Hem dünya hem ahiret için yaşar. 3-Allah'a ulaştıran vesile görevini üstlenir.' Musa Dede'nin bu soruya verdiği cevap da çok hoşuma gitti. 'Onu gördüğümde kalbim onu hemen tasdik etti. Soranlara da seviyorum işte var mı diyeceğiniz dedim' dedi. 'Bir mürşide bağlanmak aklınızda bile yokken nasıl bağlandınız' diye sorulduğunda, '**Bazen kalp niyet eder aklın ondan haberi olmazmış' dedi.** Ne mükemmel bir cümle! Musa Dede bir hikâye daha anlattı: 'Sen bu kadar hizmet ediyorsun, yoluna türlü zahmetlere katlanıyorsun ya mürşidin gerçek değilse ne olacak demişler bir müride.

Mürit de 'Benim mürşidim gerçek mi değil mi bilmiyorum ama benim sevgim gerçek' demiş.' Allah rızası için sevip, hizmet edip, emek harcadığın hiçbir şeyin kaybı olmaz. Yeter ki kul için yapma. Arap Efendimizin bir sözü var 'kendine bir baş seç -benliğe düşmemek için, şeytani, nefsi baş etmemek için-. Eğer ki baş yoksa önüne bir taş koy onu baş kabul et.' Bu söz gerçek mürşitten çıkabilecek bir sözdür. İnsanları Allah'a davet eden ve kendini Allah'a ulaşma konusunda vesile gören bir şeyhin söyleyeceği sözdür. Ve insanlara bir hocanın, bir imamın, bir şeyhin bir din liderinin gerekliliğini vurgulayan ve o insanlara danışarak kendi başına hareket etmeyerek yani aslında istişare ederek hareket etmemiz gerektiğini ortaya koyan insanı benlikten uzak tutmaya çalışan 'Ben en iyisini bilirim, kimse'nin aklına ihtiyacım yok' ruh halinden kurtarmaya çalışan bir sözdür. Bir mürşide bağlandın peki neden hala sıkıntı yaşıyorsun sorusu soruluyor. Musa Dede şu cevabı veriyor: 'Mürşit eli tutup düşmicem diye bir şey yok çünkü düşerken de öğrenebilece

“

*Bir kapıda kuluz
Sanma ki kapıya kuluz
Kapı dahi kuludur
İşte biz ona kuluz*

(Akpınar 2014:161).

”

ğün şeyler var.' Mürşidi olanlara da olmayanlara da elbette imtihanlar olacaktır. Enbiya suresi 35. Ayeti buna apaçık delildir. 'Her canlı ölümü tadacaktır. Sizi bir imtihan olarak kötülük ve iyilikle sınavacağız sonunda bize döndürüleceksiniz.' İşte mürşit bu imtihanları insanların kolay atlatmasını ve doğruya yönelip imtihanı kazanmasını sağlayacak bir güçtür. İnşallah kazananlardan oluruz. Yunus Emre'yi hatırlayalım kadılığından vazgeçip de bırakmadı mı her şeyini Allah'a ulaşmak için. Sonuna bakalım manevi makamlara ulaşmıştır. Ama ne zorluklarla ulaştı. Odun toplarken bir oduncu gelip şu sözü söyledi ona: 'Sen okudun oduncu oldun.

Ben okumadım oduncu oldum. Ne farkımız kaldı şimdi? Tek farkımız şeyh yanında değilim.' Farkın büyüklüğüne bakın!.. Bir de fedakârlığa en önemlisi bu fedakârlığı ne için yaptığını bakın. Çoğumuz yaptığını anlamsız, gereksiz ve akılsızca bulabiliriz ki çoğumuz yapmayız bunu ve bu yüzden herkes Yunus olamaz! Ahireti kazanmak için insan her şeyini feda eder. Süresi belli bir hayatı mı yıksa sonsuz olan ahireti mi tercih etmek akıllıcadır? Tabi ki hepimiz mesleği bırakıp dergâhta yaşayalım demiyorum. Böyle bir şey söz konusu olamaz zaten. Allah'ım o güzel kulunu ortaya çıkarmak için bu şekilde imtihana tutmuştur. '**Bizim Yunus'**, olabilmesi için böyle bir yoldan geçmesi gerekiyormuş demek ki.

Biz bilemeyiz bu sır işlerini. Anlayamayacağımız şeyler çoktur bu yolda. Yani 'sır içinde sır saklıdır'. Bu yüzden kendi irademiz yetmiyor işte. Vay Yunus'um! Kendinde kendinden eser kalmadı. Bazı imtihanları o kadar ağır gelmiş ki şu sözü söylemişti dizisinde: 'Vay koca Yunus bir zamanlar kadyken gururla gezdiğin şu sokaklardan kimse tanımasın diye çekinerek geçiyorsun. Kadılığı bıraktın da ne oldu? Değerini mi bildiler sanki? Değer bilmek şöyle dursun kendi değerini unutturdular sana.

İnsan bu yollarda imtihanlardan geçerken kendi değerini bile unutabiliyor. Değersizlik ve sahipsizlik hissine kapılabiliyor demek ki. Yunus böyle yana yana doldu, yana yana taştı, yana yana oldu. Tapduk Emre diyor ki: 'Kim ne kadar yanar ise o kadar tamam olur'. Allah böyle sınavlarda dayanma gücü versin inşallah.

Bu kadar şeyi bile bile, göre göre hala inanmayanlar var. Söz söylemeye devam edenler var. Kalp zifiri karanlık olmuş çünkü. Böyle kişilere ne söylersen söyle inanmayacaktır. Çünkü inanmaya açmamış kalbini. Böyle kişiler keramete bile inanmazlar. Peygamber efendimize demediler mi sihir yapıyor büyü yapıyor diye? **'Dilediğine hikmet verir. Hikmet verilene ise pek** çok hayır verilmiş demektir. Ve bunu ancak üstün akıllılar anlar'(Bakara-269). Allah anlamayanlara hidayet versin.

'Kınamak kolay!

İnsan sapıtabilir.

Allah, istikameti görüp izi bulacak göz versin.

İnsan duyarsız duyumsuz kalabilir...

Allah hissedecek öz versin.

İnsan, çamur çamur küfrede bulanabilir...

Allah, pişman olup, dilinde edep edep söyleyeceği söz versin. İnsanın başına her şey gelebilir. Bela gelebilir, kötülük gelebilir... Sana kolay gelen başkasına zor gelebilir. İnsan, isyanda edebilir, asi de olabilir. İnsan küfre de bulanır, hatta kâfir de olabilir. Öyle değil mi ki O tiksindiğin fıski bile, An geliyor, burnunda kokan gül oluyor... Allah, İnsana iyiliği, güzelliği, doğruluğu bulması için; Allah rızası için dua eden dost nasip eylesin...'

(Akpınar 2014:189-190).

'Biz yeter ki gönlümüze Allah'ı sokalım yeri geldiğinde kabenin içinde yıkılan putlar gibi bizim içimizdeki putlar da yıkılacaktır'(Musa Dede). Ahlak-taki kötülükler güzelliklere dönecektir inşallah.

İnsanlar insanlarla sınanarak onlara Allah'ın sevgisini kazanmak için sabrederek manevi anlamda doyuma ulaşabiliyor. 'Sevgi Allah'tandır. İnsan insanın Hakka çıkan merdivendir(bazı insanlara sabrederek çıkarsın, bazı insanlar çıkman için sana

yardım eder). Doğru seven, Hakk'a ulaşmak için çaba harcıyıp o merdivenden çıkandır. Öyle sev-dalar vardır işte... Çukur çukur, yokuş yokuş ama hakka varan...(Akpınar 2014). 'Allah hiç kimseye gücünün yeteeceğinden başka yük yüklemeyiz. Herkesin kazandığı hayır kendisine, yaptığı kötülüğün zararı yine kendisindedir. Ey rabbimiz, eğer unuttuk ya da yanıldıysak bizi sorguya çekme! Ey Rabbimiz bize bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yük-leme! Ey Rabbimiz, bize gücümüzün yetmeyeceği yükü de yük-leme! Günahlarımızı affet, mağfiret et bizi, rahmet et bize! Sensin bizim Mevla'mız, kâfir kavimlere karşı yardım et bize'(Bakara-286).

Sıkıntılı, stresli zamanlarda yapılacak en güzel 2 şeyden biri susmaktır. Kötü cümleler sarf edip kalp kırmamak için susalım. Aslında genel anlamda çoğu zaman susmak iyidir. Çünkü

'Hiç kimse susan biri kadar gürültü duymaz. İnsan, sustuğudur, Susmayı bilmek de ilimdir. Her lafı duyma diye, kulağının ardı var. Her şeyi görme diye, gözünün kapağı var. Her lafı söyleme diye, dilin önünde dudağın var, Susmak, konuşmamak değildir; soluksuz, sessiz, Dilsiz cümleler kurmaktır. Söyleyecek sözünüz kalmadığında susun, susarsanız çoğalabilirsiniz. Susmak çoğalmaktır, dar günler için cümleler saklamaktadır, Susmak, söylenecek söz kalmadığında söz söylemektir, Susmak, geleceğe yatırımdır. Susmak, cümlenin istirahat halidir, istirahat bitince, çıkan cümle dinç olur. Çok konuşup cümleyi yorma! Yoksa cümle âlem yorulur. Susmak, ibadettir. Allah aşkına sus!(Akpınar 2014:171).

Belaların, günahların birçoğunun bağışlanmasını istiyorsak **2. olarak sadaka verelim.** Allah birçok ayetinde sadaka ve zekâtan bahsetmiştir. Biz de bunun önemine değinmeden geçmeyelim. 'Sadakaları açıkça verirsiniz o, ne iyi olur; yok eğer onları gizler de fakirlere öyle verirsiniz bu sizin için daha hayırlıdır ve günahlarınızın birçoğunun bağışlanmasına sebep olur. Bilin ki Allah her ne yaparsanız hepsinden haberdardır'(Bakara-271). 'Şeytan sizi fakirlikle korkutup çirkin çirkin şeylere teşvik eder. Allah da size lütfundan ve bağışlamasından bir ihsan vaat ediyor. Allah lütfu geniştir. O her şeyi bilendir'(Bakara-268). Fakirlikten korkarak Allah'ın uygun bulmadığı işlerde çalışmak ya da çok zor durumda kalmadan namaz bile kılamayacağımız işlere girmememiz gerekiyor. Dünyalık malım,

zevkim, lüksüm artsın diye namaz kılamayacağımız işlere girmekten sana sığınırız Allah'ım. 'Kendilerini imtihan etmek için onlardan bir kısmını şu değersiz dünya hayatının cici bisisinden yararlandırdıklarımıza gözlerini dikme. Rabbinin rızıkı, daha hayırlı ve daha kalıcıdır'(Taha-131). ' Ailene de namazı emret. Ona sabrederek devam et. **Biz senden bir rızık istemiyoruz. Biz sana rızık verimiz. Sonuç takvandır'(Taha-132).** 'Allah'ın rızasını aramak, kendilerini veya kendilerinden bir kısmı Allah yolunda sabit kalmak için mallarını Allah yolunda harcayanların hali ise, bir tepedeki güzel bir bahçenin haline benzer ki, ona kuvvetli bir sağanak düşmüş de yemişlerini iki kat vermiştir. Böyle bir bahçeye yağmur düşmese bile mutlaka bir çisenti vardır.

Allah yaptıklarını görür'(Bakara-265). 'Sadakalarınızı, kendilerini Allah yoluna adanmış olan fakirlere veriniz. Onlar yeryüzünde gezip dolaşmaya güç yetirmezler. Utangaç olduklarından dolayı, bilmeyenler, onları zengin sanırlar. Oysa sen onları yüzlerinden tanırırsın. İnsanlardan arsızca, yüzünüzce istemezler. Ne türden bir iyilik yaparsanız, şüphe yok ki, Allah onu bilir'(Bakara-273). 'Mallarını gece ve gündüz gizli ve açıkça infak edenler yok mu, işte onların rableri katında ecir ve mükâfatları vardır. Ve onlara herhangi bir korku yoktur. Onlar hiçbir zaman mahzun da olmazlar'(Bakara-274). ' Allah yolunda mallarını infak den, sonra verdiklerinin arkasından başa kakmayı, gönül incitmeyi uygun görmeyen kimselerin Rableri yanında mükâfatları vardır'(-Bakara-262). ' Bir tatlı dil ve kusurları bağışlamak, arkasından eza ve gönül bulantısı gelecek bir sadakadan daha hayırlıdır. Allah hiçbir şeye muhtaç değildir. Halimdir yumuşak davranır'(-Bakara-263). 'Allah faizi mahveder, oysa sadakaları bereketlendirir. Allah günahta ve inkârda direnen hiç kimseyi sevmez'(Bakara-276).

'ÇİLE ÂDEMİ PEYGAMBERLERİ İLE YOLDAŞ EDERMİŞ'(Ne büyük bir lütuftur bu Allah'ım!). Hz. Musa ile tura çıkacak, Hz. İsa ile çile çekecek, Hz. Muhammed(sav) ile taif te taşlanacaksın aşka ulaşmak için' diyor Tapduk Emre. Canım peygamberlerimizin hiçbiri çektiklerinden dolayı karşı tarafı ya da dış nesnelere suçlamamışlar her daim kendilerinde eksik görmüş kusur görmüş ve düzeltmeye çalışmışlar. Onların Hakk'a yolculuklarını hatırlamamız gerekti. Allah'ım da ayetinde hatırlamamızı istemiş.

'Nuh'u(hatırla). O daha önce dua etmiş. Bizde onun duasını kabul etmiş, onu ve ailesini büyük sıkıntılardan kurtarmıştık. Davut ve Süleyman'ı hatırla, bir zamanlar ikisi de ekin hakkında bir hüküm vermişti. Geceleyin halkın koyunları ekinin içinde yayılmaktaydı. Biz onların verdikleri hükümlere şahittik. Derhal Süleyman'a bunu anlattık. Her birine bir hüküm vermiştik. Dağları Davut'un emrine vermiştik. Bunlar, kuşlarla beraber teşbih ediyorlardı. Biz bunları yaparız. Süleyman'ın emrine de Allah'ın emriyle, bereketler verdiğimiz topraklara doğru akıp giden şiddetli rüzgârı verdik. Biz her şeyi biliriz. Eyyub'ü de (hatırla). Bir zamanlar, Rabbine, 'şüphesiz benim başıma bir sıkıntı geldi, sen merhametlilerin en merhametlisisin!' diye dua etmişti.

Biz de onun duasını kabul etmiş, hemen kendisini içinde bulunduğu sıkıntıdan kurtarmış, tarafımızdan bir rahmet ve kulluk edenler için bir uyarı ve öğüt olmak üzere ona, ailesini(iade etmiş) ve onlarla beraber olanların bir mislini vermiştik. İsmail'i, İdris'i ve Zülkifl'i de (hatırla). Bunların hepsi sabırlı kullardandı. Onları da rahmetimize soktuk. Çünkü onlar, salih kullardandı. Zünnun'u, (Yunus'u) da (hatırla). Hani o bir zamanlar öfkelenerek gitmişti de, bizim kendisini asla sıkıştırmayacağımızı sanmıştı. Sonra karanlıklar içinde, 'senden başka tanrı yoktur. Seni her türlü eksiklikten uzak tutarım, ben kesinlikle zalimlerden oldum!' diye dua etti. Biz de onun duasını kabul etmiş, hemen kendisini üzüntüden kurtarmıştık. İşte biz, müminleri böyle kurtarıyoruz. Zekeriya'yı da (hatırla). Hani Rabbine, '**Ey Rabbim! Beni çoluk çocuksuz, tek başıma bırakma! Sen varislerin en hayırlısısın!**' diye dua etmişti. Biz de onun duasını kabul ettik ona Yahya'yı bahşettik, ona eşini (o ileri yaşta çocuk doğurabilecek) hale getirdik.

Gerçekten onlar hayırlı işlerde yarışıyorlar. İsteyerek ve korkarak bize dua ederlerdi. Onlar bize derin bir saygı beslemekteydiler. Namusunu koruyan o kadını, (Meryem'i) de (hatırla). Kendisine ruhumuzdan üfledik. Onu ve oğlunu âlemlere bir mucize kıldık - bir kadın olarak böyle bir cümleye sahip olmak ne büyük bir şeref! İnşallah böyle salih kadınlara benzeriz - . İşte sizin bu dininiz, tek bir dindir. Rabbiniz de Benim, daima bana kulluk edin'(Enbiya-76,78,79,81,83,84,85,86,87,88,89,90,91). Allah'ım daima ona kulluk edebilmeyi nasip etsin inşallah.

' Adamayı Habil'den, adanmayı İsmail'den, Aramayı Yakup'tan, bulmayı Yusuf'tan, Sabrı Eyyup'ten, selameti Musa'dan, Tövbeyi Âdem'den, istiğfarı Yunus'tan, Yanmayı İbrahim'den, yakmayı Davud'dan, Tamahı Süleyman'dan, felahı Nuh'tan, Örtmeyi İdris'ten, sarmayı Lokman'dan, Şükrü Zülkifl'den, hamdı Zekeriyya'dan, Edebi Osman'dan, adabı Hasan'dan, Susmayı Ebu Bekir'den, susamayı Hüseyin'den, Haysiyeti Ali'den, adaleti Ömer'den... Nefesi İsa'dan, Aşk Hz. Muhammed Mustafa(sav)'dan öğrenmişim. Karanlığı Beytül Makdis'ten, ışığı Beytül Hazan'dan, Kaybetmeyi Uhud'dan, kazanmayı Bedir'den, Yakılmayı Ayn Zeliha'dan, yanmayı Halil-ür Rahman'dan, Teslimiyeti Mina'dan, kurban olmayı Kerbela'dan öğrenmişim. Yolumu İslam, yoldaşımı Kur'an, Önderimi Hz. Muhammed(sav), Rabbimi Allah(cc) bilmişim, Ve son nefesimde her an Aşk ile 'La ilahe illallah, Muhammed 'ur Resulullah.' Demişim'(Akpınar 2014:161-162). Diyebilmeyi nasip etsin inşallah. Âmin âmin âmin velhamdülillahi rabbil âlemin el-Fatiha

GELDİM MÜRŞİD KARAHAN'A

**İmtihan yeri burası
Bitmez âşığın çilesi
Silem diye yüz karası
Geldim Bedir Karahan'a**

**Ömür biter dura dura
İsyân yükü yüzler kara
Bulam diye buna çare
Geldim mürşit Karahan'a**

**Ben ayrıldım sen ayrılma
Ayrılıp yoldan kalma
Gel bu dergâhtan ayrılma
Geldim mürşit Karahan'a**

**Müşkülümü bitir deyi
Muradıma yetir deyi
Muhammed'e götür deyi
Geldim mürşit Karahan'a**

Hacı Ahmet EVSEN

ÂDEMOĞLUNUN

“VARLIK ve BENLİK’LE İMTİHANI”

“SAKIN BÜYÜKLÜK TASLAMAYA KALKIŞMA!”

“**Kun feyekun...**” emriyle insanı yokluktan varlığa çıkarmış Yüce Yaratan. Tüm varlıklardan ayrı tutmuş âdemoğlunu... Özü, cevheri bir toprak parçası olan âdeme en büyük emaneti, vahyin muhatabı olmayı tevdi edecek kadar değer vermiş. Devraldığı emanetin sahip olduğu büyük kıymetten dolayı insan yaratılmışların eşrefi olmuş. İnsan; kendisine verilen bu aziz makamı ancak kulluk bilincini diri tutarak koruyabilmiş.

Bu bilinci diri tutmak da ancak “varlık ve benlik” imtihanından tevazu ile yürüyüp geçen bahtiyarlara nasip olmuş. İnsan tevazu ile korudukça kalbinin hassas dengesini ve kulluk bilincini, varlığının kıymeti artmış olur. İnsan ne zaman var oluş amacını ve bir parça topraktan yaratıldığını unutup kibir ve gurura kapılsa eşref-i mahlûkat olma vasfını yitirir. İşte bu yüzden “Yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Çünkü sen yeri asla yaramazsın. Boyca da dağlara asla erişemezsin” (İsra,17/37) hitabıyla uyarmış Yaratan, kıymet verdiği âdemoğlunu.

Zamanın birinde “varlık ve benlik” imtihanından sınanıp geçen bir zatın hikâyesi, tevazünün insanın kadir-kıymetini artırdığına dair güzel bir örnektir. Hikâye bu ya Gazne hükümdarının çok sevdiği bir hizmetkârı varmış. Hükümdarın emrinde vazife aldığı anda eski bir elbisesi ve oldukça yıpranmış bir çift çarığından başka hiçbir şeyi yokmuş. Gel zaman git zaman çalışkanlığı ve feraseti sayesinde pek çok izzet ü ikrama ve âli makama mazhar olmuş. Hükümdarın bütün bu iltifatlarına rağmen daima bir cins-i

âdem olduğunun, hak ve hukukun belirli sınırları olduğunun farkında olarak tevazu ile hareket etmiş.

Bu şuur ve bilinci her daim diri tutmak için saraya geldiği günkü eski elbisesiyle çarığını bir odaya koymuş. Kilitli tuttuğu bu odaya zaman zaman gider bir müddet odada kalır ve kendine “Sakin büyüklük taslamaya kalkışma, işte çarığın, işte posttan elbisen!” dermiş, O, gördüğü iltifatlara rağmen hak ve hukukunu aşmayıp tevazu ile davrandıkça kadri kıymeti artarmış hükümdarın nezdinde.

Düşmanları onun hükümdara olan yakınlığını kıskanır, hiç kimseyi sokmadığı bu odada altın ve gümüş keseleri sakladığını düşünürlermiş. Hikmet sahibi bu zatı gözden düşürmek için hükümdara şikâyet etmişler. “Siz ona o kadar çok değer veriyor, bu kadar ikramda bulunuyorsunuz. O ise sizden çaldığı altın ve gümüşleri bir odada saklıyor, oraya hiç kimseyi sokmuyor.” demişler. Hizmetkârına çok güvenen bu hükümdar, **kalpleri hasetle yanıp tutuşan bu adamlara** bir ders vermek için “Gece yarısı kilidini açarak odaya girin.

Oradaki altın ve gümüşleri size bağışladım. Fakat neler bulduğunuzu gelip bana anlatın.” diye cevap vermiş. Kıskanç adamlar sabırsızlıkla beklemeye başlamışlar. Gece yarısı olunca kapının kilidini kırıp odaya girmişler. Fakat odada bir çarık ve eski bir elbiseden başka bir şey olmadığını görünce çok şaşırılmışlar. Belki altın ve gümüşleri yere gömmüştür diye odanın içini kazmaya başlamışlar. Fakat hiçbir şey bulamayınca yaptıklarından ve

düşündüklerinden pişman olmuşlar. Bu zata iltifat buyrulan ihsanların, "varlık" imtihanını tevazu ile yürüyüp geçmesinde saklı olduğunu anlamışlar. Hükümdarın huzuruna vararak gördüklerini olduğu gibi anlatıp af dilemişler. Hükümdar bu hikmet sahibi hizmetkârı yanına çağırıp eski püskü giysilerini neden sakladığını sorunca "Ben sarayınıza bunlarla geldim. Sizin sayenizde bu devlete ulaştım. Fakat aslımı unutmamak; benliğe, kibir ve gurura düşmemek için de bunları sakladım. Arada bir odaya gidip bunları seyrederek nefsimi terbiye ederim." Diye cevap vermiş.

Tevazu ile hareket etmek peygamberi ahlakın tezahürü iken kibir ve gurura kapılarak hareket etmek kalbin cahiliye âdeti üzere olduğunu, hassas dengesini yitirdiğini göstermez mi? Allah'ın rahmetinin eseri olan yağmurun yüksek yamaçlarda değil de, alçak eteklerde birikmesini nasıl yorumlamak lazım? Allah'ın nurunun muhafaza edildiği kalplerimizi; her nimet ve lütuf karşısında tevazu ve hilm ile yeni baştan imar etmek, içi dolu olduğu için boynunu eğen bir buğday başağı kadar hikmet sahibi kılmak lazım.

Ölümsüz aşk; NAMAZ

Rabia Karagöz

“

“Ey Muhammed Kitaptan sana vahyolunani oku, namazı da dosdoğru kıl. Çünkü namaz, insanı hayasızlıktan ve kötülükten alıkor. Allah'ı anmak (olan namaz) elbette en büyük ibadettir. Allah yaptıklarınızı biliyor.”

”

Zaman zaman çevremdeki yaşlılara; “Namaza ne zaman başladınız?” sorusunu yöneltiyorum. Genelde cevapları “Ben, beni bildim bileli.” oluyor. Ne zaman başladıklarını hatırlamıyorlar. Ve “Namazsız insan mı olur? Her gün sapasağlam uyan, elin ayağın tutsun ama Allah (cc)’a kıyama durma! Dermanı verenin kudretiyle işini gücünü yap ama öğlen namazını eda etme! Allah'ın verdiği nimetlerden faydalan ve fakat nimeti verene nankörlük et, gün içinde başını secdeye koyma! Yatsıyı da kılmadan yat! Olacak iş mi? Sonra ne yüzle çıkarız Yaratanın karşısına...” Serzenişleriyle de devam ediyorlar namazın hakikatini anlatmaya...

Görünen o ki, büyüklerimiz namaz kılarken hiç de zorlanmamışlar. Hayatın akışına yemek gibi su gibi yerleştirmişler ibadetlerin efendisi Namaz'ı. Adeta gözlerinin nuru gönüllerinin vazgeçilmezi olmuş bu sadık yar.

Bedir Efendinin kendinden küçük biraderi İbrahim Şurdum Efendi vefatına iki gün kala, ölüm döşeginde akşam namazını zorla eda edip ebvabin namazına kalkar nefes nefese. Yeğeni bu kadar kendini yormamasını, vakti el verdiği yerde terk etmediği için Allah'ın kılınmış olarak kabul edeceğini söyler ama nafile. Gül çehreli mütebessim Şurdum Efendinin Cevabı "Ne yapayım evladım duramıyorum kılmadan" olur.

İşte namazı eften püften sebeplerle erteleyen günümüz insanının zor anlayacağı bu "namaz ile ölümüne aşk" gösteriyor ki namaz da bu maşuk insanlara kendini kolayca kıldırılmış. Birçoğumuz nefislerimizi namaza ikna etmeye çalışırken, çocuklarımıza namaz karşılığında bir sürü hediyeler vaat edip nazlanmalarını izlerken fark ettim ki, aslında namaz bizi kılma hususunda nazlanıyor.

Bu nokta da İsmet Özel'in şu harika deyişi geliyor aklıma, "Biz namazı değil, namaz bizi kılar." Biz namazı kılarken namaz da bizi kılıyor ki karşılıklı bir dostluk oluşsun. Ne de olsa bu ebedi bir birliktelik. İki dünyada da elimizden tutacak vefalı bir arkadaşlık. Öyle menfi duygularla " Ben burada namaz

kılarım, Allah (cc) da beni cennetine alır.” düşüncesi yetmiyor. Ne yazık ki günlük yaşantımızda türlü vesveselerle, zanlarla ipotek altına aldığımız duygularımız, ruh dünyamıza bulaşan kanserojen maddeler, bizlere tabiri diğerle ‘ruhumuzun hayat suyu olan namazı’ unutturuyor ve Hazreti Namaz bizlere kendini alelade kıldırıyor...

Ve zamanla namaz, hallerimizi bizimle olan dostluğuna yakıştıramayınca, kendini uzak tutuyor araya mesafe koyuyor ve bizlerde namazlarımızı eda etmede zorlanmaya başlıyoruz... Açıkçası namaz bizleri kendi hayatına almakta tereddüt ediyor. Ve kaybeden, aldanan yine biz zavallı insanlar oluyoruz.

Bazı rivayetlerde ifade edildiği gibi, her rüknünden çaldığımız, kolunu kanadını kırdığımız namaz, bizimle muhabbetini kesmeye başlıyor olabilir. Resûlullah (sav) Efendimiz bir hadisinde namaza bulunan tadili erkâna riayet etmenin ehemmiyetini anlatmak için zihinlerde kalıcı bir teşbihe başvurmakta ve bu konunun önemini bizlerin dikkatine şöyle sunmaktadır.

“Hırsızlıkta insanların en kötüsü, namazını çalan kimsedir.” buyurmuştu. Sahabe-i Kiram : “Ey Allah’ın

Resûlü bu nasıl olur?” diye sordular. Allah Resûlü: “Namazda rükûyu, secdeleri ve huşûyu tamamlamaz.” diye cevap verdi.

(Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ yayınları: 8/442-443)

Eski zaman insanları samimiydi içtendi. Namazla hemhal olmaları işten bile değildi. Öyle ise namazı kolayca ikame etmenin, nefis ve şeytanı bu sadık yar ile aramıza sokmamanın bir yolu da, günlük yaşantımızı bu nurlu ibadete layık hale getirmekten geçiyor.

Ailenin bir görevi de evlatlarımızın arkadaşlarını araştırmak, iyilerle bir araya getirmek değil midir? Ve çocuğumuzun hayatındaki en sadık arkadaş, namaz değil midir? Biz önce evlatlarımızı namazla tanıştırdık dost eylemeli değil miyiz? Namaz deyince rengi değişen, zorlanan çocuklarımızın yaşayış biçimlerine bir göz atmalı, onların çağımızın hastalıkları olan sanal gündemlerden sanal ortamlardan uzak tutup, önce ve en önce namazla erkenden el ele tutuşturup bir daha bırakmamasını öğretmeliyiz ki, namaz çocukluğumuzu da kılmakta zorlanmasın. Aralarında ebedi bir dostluk başlasın...

Namazı bedenlerimize, ruhumuza ve çocuklarımıza kolaylaştırmanın yolu, hayatlarımızı gözden geçirerek bu iki dünya dostu namazın bizi kılmasını kolaylaştırmaktan geçiyor. Yoksa hayal âlemlerimizi günümüz yöntemleri ile namaza adapte edip huzur ve huşu ile ikame edilecek namazları rüyalarımızda bile göremeyiz...

Öyle ise bu sadık yâri başlarımıza taç edelim ki, bu mübarek ibadet de bizleri hem dünyada hem ahirette başına taç etsin.

BENZEMEZ

Dünya derdi ile ömür geçilmez
Bedir Sultan'a da değer biçilmez
Aşk zuhur etmezse çay içilmez
Karahan'ım başkasına benzemez

Maneviyat alemin sana gezdirir
Bir an gelir derya deniz yüzdürür
Nice sapkınlar yola getirir
Benim şeyhim başkasına benzemez

Koyun kuzusuna meler sürüde
Bizi böyle bir arada yürüde
Bir anda himmeti gelir müride
Karahan'ım başkasına benzemez

Aşk zuhur ettirir verir himmeti
Çalışan dervişi bulur cenneti
Nere vardım ise zikir sohbeti
Bizim dergâh başkasına benzemez

Beş vakit kılmazsan sırat geçilmez
Kendin bilmez isen değer verilmez
Salavatsız sana bir çay içirmez
Bizim dergâh başka yere benzemez

Kurt ile kuzuyu bir anda yayar
Salavatı veren nuruna boyar
Gezdim Türkiye'yi görmedim uyar
Mürşidim başkasına benzemez

Beytullah'a temel atmış ustası
Şifasını bekler yatar hastası
Himmetini dağıtır gezer postası
Benim şeyhim başkasına benzemez

Beni yaralayan bir kutup başı
Dersini çekerim gözlerim yaşlı
Dergâhta toplamış ihvan kardeşi
Bedir Sultan başkasına benzemez

Hasreti çeker gününü sayar
Salavatı çeken nuruna boyar
Gezdim cihanı görmedim uyar
Karahan'ım başkasına benzemez

HAC - UMRE KUDÜS

KÜLTÜR TURLARI

Cami Kebir Mh. Ulu Cami Cd. Kara Çavuş İş Merkezi No:2/3
Melikgazi/KAYSERİ Tel: 0352 221 48 48-49

 /habibkaganturizm

www.habibkaganturizm.com